

T. C. Temsilciler Meclisi TUTANAK DERGİSİ

Yedinci Birleşim

19 . I . 1961 Perşembe

İçindekiler

	Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	106
2. — Gelen kâğıtlar	106
3. — Yoklama	106
4. — Başbakanlığın Genel Kurula sunuşları	106
1. — Cemil Sait Barlas'a izin verilmesi hakkında Temsilciler Meclisi Başkanlığı tezkeresi (3/8)	106:107
5. — Görüşülen işler	107
1. — Kurucu Meclis İçtüzüğü teklifi ve komisyon raporu (2/1)	107:127

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Birinci Oturum

Onur Hüseyin'e iki ay izin verilmesine dair Başkanlık tezkeresi okundu ve kabul olundu.

Temsilciler Meclisi İçtüzük tasarısının 16 ncı maddeden itibaren görüşülmesine devam edildi. Oturuma ara verildi.

İkinci Oturum

Temsilciler Meclisi İçtüzük tasarısının geri

kalan maddeleri görüşüldü ve İçtüzük kabul olundu.

19 . I . 1961 Perşembe günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan

Kâtip

Senil İbrahim

Kitapçı Şahap

Kâtip

Coşkun Alev

2. — GELEN KÂĞITLAR

1. — Kurucu Meclis İçtüzüğü teklifi ve komisyon raporu (2/1) (Gündeme)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Senil İbrahim

KÂTİPLER : Kitapçı Şahap, Coşkun Alev

BAŞKAN — Efendim, nısap var, oturumu açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yüksek Meclisin kararı veçhile yoklama yapacağız.

(Yoklama yapıldı.)

4. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Cemil Sait Barlas'a izin verilmesi hakkında Temsilciler Meclisi Başkanlığı tezkeresi (3/8)

BAŞKAN — Efendim, bir izin talebi var. Tasviplerinize arz ediyoruz :

Genel Kurula

Romen Gazeteciler Cemiyetinin davetlisi olarak Romanya'ya gideceğini bildiren Cemil Sait Barlas'ın, isteği veçhile, 23 . 1 . 1961 tarihinden itibaren on beş gün izinli sayılması Başkanlık Divanının 18 . 1 . 1961 tarihli Toplantısında kararlaştırılmıştır.

Keyfiyet Yüce tasviplerine arz olunur.

Temsilciler Meclisi Başkanı

Kâzım Orbay

BAŞKAN — Bu talebi yüksek oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TEZ HASAN — Efendim, zaptı sabık hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

TEZ HASAN — Muhterem arkadaşlarım, 27 Mayıs'a kadar bu kürsüden serbest konuşmamın ıstırabını çekmiş bir arkadaşınız sıfatıyla İkinci Cumhuriyetin kurulmasıyla teşekkür eden Yüksek Heyetinizi en derin hürmetle selâmlarım.

Muhterem arkadaşlarım, geçen oturuma ait tutanak özeti ikinci paragrafında yer alan, Eskişehir Esnaf Dernekleri seçiminde temsilciliği kazanmış, Türkiye Esnaf ve Sanatkârları

Konfederasyonu İdare Meclisi âzası Sayın Vey-
sel Soyer arkadaşımızın seçiminin hükümsüz-
lüğü hakkında Yüksek Seçim Kurulu Başkan-
lığı tutanağı ıttılama arz edilmiştir. Yüksek
Seçim Kuruluna bütün güvenimle hürmet eden
ve bu kararın kesin olduğunu da bilen bir arka-
daşımızım. Ancak, meselenin Millî İradenin kay-
nağı olan Yüksek Heyetinize malolmuş addedil-
mek suretiyle, Yüksek Heyetinize tezekkür
edilmesini istirham ederim. (Mevzuat müsait
değil, konuşulamaz, sesleri)

Müsaade buyurun da konuşalım.

Muhterem arkadaşlarım, hakkında şikâyet
vâkı olan benim temsilci arkadaşım Veysel
Soyer 10 senedir memleket...

BAŞKAN — Hasan Bey, buyurduğunuz hu-
susun zaptı sabıkla alâkası yoktur. Sonra bu
mevzuun bizimle de alâkası yoktur. Onun için
bu mevzuda konuşamazsınız.

TEZ HASAN — Müsaade buyurun da konu-
şayım. (Yeri burası değil, sesleri) Müsaade
edin. Karşımızda oturan reis, Ağâh Erozan de-

ğil. 10 senedir, serbest konuşmak için mücadele
ettik. Ve buraya serbestçe konuşmak için gel-
dik.

Muhterem arkadaşlar, Temsilei arkadaşımıza
isnadedilen hususlar gayrivârîttir. Senelerece
mücadele etmiş, İnkılâba hizmet etmiş ve mem-
leketimizin her tarafında teşkilâtımızda vazife-
lendirilmiş temiz bir arkadaşımızdır. Bu şikâ-
yeti yapanlar.. (Gürültüler)

Yüksek Meclisinize bir takrir veriyorum.
Yüksek Meclisinizin ve Millî Birlik Komitesinin
buna alâka göstereceğine eminim. (Bizimle alâ-
kası yok, sesleri, olmaz, olmaz, sesleri)

Olup olmayacağı size ait değil, Meclisin ka-
rarına aittir.

BAŞKAN — Efendim, İctüzük hükümleri
müsait değildir. Bu takriri müzakereye ve oya
koymuyorum. Son zapta da ait değildir. Yük-
sek Heyetinizin müzakere edeceği hususlardan
değildir.

TEZ HASAN — Benim takririm zabıtlâ alâ-
kahı değildir. Mahiyeti ayırdır. Lütfen okuyun.

5. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Kurucu Meclis İctüzüğü teklifi ve ko-
misyon raporu (2/1) (1)*

BAŞKAN — Efendim, Kurucu Meclis İc-
tüzüğü Riyaset Divanınca bastırılmış ve üyelere
dağıtılmıştır. Bu İctüzüğün müstaceliyetle gö-
rüşülmesi hakkında bir takrir vardır, oku-
yoruz.

Yüksek Başkanlığa

Kurucu Meclis İctüzüğü komisyonumuzca gö-
rüşülüp neticelendirilmiş ve hazırlanan rapor-
umuzla birlikte basılarak üyelere dağıtılmıştır.
Tevziinden itibaren kırk sekiz saat geçmemesine
rağmen işin müstaceliyetine binaen gündeme alı-
narak görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Başkan

Sözcü

İsmet Giritli

Muammer Aksoy

BAŞKAN — Efendim, bu takriri yüksek
oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Et-
meyenler... Kabul edilmiştir.

İctüzüğün müstaceliyetle görüşülmesi kabul
edildiğine göre ruznameye alınmıştır.

(1) 1 sayılı Kurucu Meclis İctüzüğü teklifi ve
Komisyon raporu tutanağın sonundadır.

Bu tasarının gerekçesi ile maddelerinin aynen
okunup okunmaması hususunu reylerinize arz
edeceğim. Tasarının gerekçesinin ve maddelerinin
aynen okunmasını isteyenler lütfen işaret etsinler...
Aynen okunmasını istemiyenler lütfen işa-
ret etsinler... Gerekçe ve maddelerin aynen okun-
ması kabul edilmemiştir.

Tasarının heyeti umumiyesi hakkında söz is-
tleyenler... Buyurun efendim.

ÇAKIROĞLU İSMAİL SELÇUK — Muhte-
rem arkadaşlarım, Kurucu Meclis İctüzüğünün
şümülü hakkında mâruzatta bulunmak için söz
almış bulunuyorum. Ayrıca sebeplerini izahtan
sonra da bir takrir takdim edeceğim. Kabul bu-
yurursanız tasarımı kısa zamanda karara bağla-
mış olacağız.

Muhterem arkadaşlarım, 157 sayılı Kanunun
22 nci maddesinde, Kurucu Meclisin vazifelerini
sayarken, Kurucu Meclisin yasama görevlerini,
Temsileiler Meclisi ile Millî Birlik Komitesinin
ayrı ayrı faaliyet göstererek yapacağını ve bunun
dışındaki hususlar için ise müşterek toplantı ya-
laacağı zikredilmektedir. Şu halde muhterem ar-
kadaşlarım, takdir buyurursunuz, Millî Birlik
Komitesi ve Temsilciler Meclisi ayrı ayrı faaliyet-

teb ulundukları zaman Kurucu Meclis faaliyetinde devam etmektedir. Bunun haricinde ise gerek Millî Birlik Komitesi ve gerekse yüksek heyetiniz Temsilciler Meclisi olarak birleşik toplanıyor ve yasama görevi dışındaki görevlerini ifa ediyorlar. Yasama görevini yerine getirirken eğer Temsilciler Meclisi ile Millî Birlik Komitesi arasında bir ihtilâf konusu olursa, sadece bu ihtilâfa munhasır olmak üzere, Kurucu Meclis birleşik toplantısında halledilir: Kanunumuzun âmir hükmü budur.

Şimdi arkadaşlar, Kurucu Meclisin bir kanadını teşkil eden Millî Birlik Komitesinin diğer kanadını teşkil eden Temsilciler Meclisinin, kendi bünyeleri içindeki faaliyetleri birer İçtüzüğe bağlıdır. Millî Birlik Komitesinin İçtüzüğü vardır, Temsilciler Meclisinin İçtüzüğü bulunmaktadır. Bunun haricinde dışarda kalan bir nokta var. O da birleşik toplantılar için tüzük yapılması zaruretidir. Nitekim İçtüzük hakkında 157 sayılı Kanunun 25 nci maddesi, Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisi çalışmalarını kendi içtüzüklerine göre yaparlar, diyor. Bu 1 nci fıkra ayrı ayrı toplantı halinde bulunan Millî Birlik Komitesi ile Temsilciler Meclisinin usul ve adâbını düzenlemiş bulunmaktadır.

2 nci fıkra ise Kurucu Meclisin birleşik toplantıları hakkındadır. Arkadaşlarımız bu tasarı-
nın başlığını «Kurucu Meclis İçtüzüğü» demişler. Halbuki bunun, 2 nci fıkraya müvazi olarak, «Kurucu Meclis birleşik toplantıları İçtüzüğü» başlığını taşıması lâzım. Birinci itirazım bu.

İkinci itirazım: Evvelki gün müzakeresini tamamlamış olduğumuz Temsilciler Meclisi İçtüzüğünde Yüksek Heyetimiz, Anayasa Komisyonu ve Seçim Kanunu Komisyonu hakkında maddeler vaz'etmiştir. Şimdi Kurucu Meclis birleşik toplantıları hakkındaki tüzük tasarısında da aynı maddeler birer kere daha tekrar edilmiş bulunmaktadır. Bu hususlar birleşik toplantılarda mevzuubahs olmayacağına göre bu tekrara lüzum yoktur. Birleşik toplantılara ait hususların esasını ve müzakere şekillerini Kurucu Meclis İçtüzüğüne göre birleşik toplantıda hal etmek zorundadır. Halbuki gerek Anayasa ve gerekse Seçim Kanunu komisyonları pek haklı olarak Temsilciler Meclisi İçtüzüğünde yer almıştır. Temsilciler Meclisi komisyonları olarak, ihtisas komisyonları ve bu komisyonlar bizim bünyemize taallük et-

mektedir. Halbuki ihtisas komisyonları hakkında bizim yapabileceğimiz iş, bu komisyonlarda kaç âzanın bulunacağına karar vermektir. Gerek Anayasa ve gerekse Seçim Kanunu komisyonlarının teşkilini 157 sayılı Kanun belirtmiş bulunmaktadır. Binaenaleyh, tamamen yasama görevi olan bu iki komisyonun faaliyetini tadadetmek lâzım-gelirse Temsilciler Meclisi bünyesi içinde bulunmaktadır. Bundan dolayı bendeniz Kurucu Meclis birleşik toplantılarına taallük eden bu İçtüzük tasarısında, Temsilciler Meclisi İçtüzüğüne konmuş olan maddelerinin çıkarılmasını teklif ediyorum.

Nitekim, Kurucu Meclis birleşik toplantılarına taallük eden bu tasarıdaki 7, 8, 9 ncu maddeler Temsilciler Meclisi İçtüzüğündeki 13, 14, 15 nci maddelerin aynıdır. Bunların bu tasarıda tekrar yer alması bendenizce doğru değildir. Onun için bunların bu tasarıdan çıkarılması hakkında bir tahrir takdim ediyorum. Kabulünü istirham ederim.

Huzurunuzu işgal ettiğim için özür diler, hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Buyurun komisyon.

İÇTÜZÜK KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — Muhterem arkadaşlar, biraz önce konuşan arkadaşımızın, sözleri ilk nazarda doğru gibi görülmektedir. Fakat mesele üzerinde durulursa, kelimeler lâfzî değil gayeye göre tefsir edilirse durumun başka türlü olduğu görülür.

Evvelâ, bir Anayasa hükmü mahiyetinde olan 157 sayılı Kanunda Kurucu Meclis birleşik toplantıları tâbirinin kullanılmış olması hiçbir zaman Kurucu Meclisin iki Meclis halinde beraber çalışmasını düzenliyen Tüzüğün bu ismi taşımasını gerektirmediği gibi, bâzi faaliyetlerin, bir Meclis öteki Meclisi birbirini takibeder şeklinde, fakat birbirine inzımam eden tasarruflarının bu Kurucu Meclis Tüzüğü çerçevesi içinde bulunmasını gerektirmez. Anayasa hazırlanırken İçtüzük te beraber hazırlanmadığı için ne gibi meselelerin ortaya çıkacağı teferruatı ile bilinemez ve görülemez. Ancak İçtüzük hazırlanırken görülebiliyor. 157 sayılı Kanunun 18 nci maddesinde yalnız birleşik toplantılarda değil, Anayasa ve diğer kanunların, en mühim tasarrufların birbirini takibeden çalışmalarda tekemmül ettirmeleri

bahis konusu oluyor. Şimdi tasavvur buyurunuz ki, biz, Kurucu Meclisin İktüzüğüne Anayasanın nasıl kabul edileceği, Seçim Kanununun nasıl kabul edileceği ve bunların çalışma tarzlarını gösteren hükümleri koymazsak, Temsilciler Meclisinin İktüzüğündeki bu hükümlerin hiçbir kıymeti kalmıyacaktır. Meselâ biz, Seçim Kütüğü Kanununun önce çıkmasını mevzu bahis edeceğiz, Millî Birlik Komitesi başka bir noktâ nazar serd edecektir. Yani bu hususları Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisi ayrı ayrı düzenliyecek olursa, Kurucu Meclis İktüzüğüne bu hükümler konmazsa, Kurucu Meclisin iki uzvundan biri meselâ Anayasa 10 Martta gelsin diyecek, diğeri 30 Martta gelsin diyecek. O halde bu hükümler Kurucu Meclis İktüzüğüne girerse iki Meclis de kendi iktüzüklerini müstakilen değiştiremezler, birlikte değiştirirler. Birbirini takibederek yapmış oldukları toplantılarda Anayasa ve kanunları ne şekilde kabul edeceklerini gösteren kaidelerin bu İktüzüğe girmesi lâzımdır. Eğer bunu kabul etmezseniz, çalışmalarımız asla 27 Mayıs'a hitmez.

SOYSAL EMİN — Bir sual soracağım. Şu anda Kurucu Meclis olarak mı, yoksa Temsilciler Meclisi olarak mı çalışıyoruz.

AKSOY MUAMMER — Kurucu Meclis ve Temsilciler Meclisi tâbiri yanlış anlamlara sebebiyet veriyor. Kurucu Meclis kül halinde yasa organı ve kanun koyma organıdır. Aynen Anayasada Türkiye Büyük Millet Meclisi dediğimiz organdır. Millî iradenin tecelli ettiği iki Meclisten terekübeden bir organdır. Bunda kastedilen birleşik toplantıdır. Şimdi burada Temsilciler Meclisi olarak çalıştığımız zaman yine Kurucu Meclis faaliyettedir. Ama bir Meclistir. Millî Birlik Komitesi de bir Meclistir. Birbirinden ayrı çalıştıkları zaman Kurucu Meclis, iki Meclisin beraber çalışması vardır, bu da Kurucu Meclistir. Mâruzatım bundan ibarettir.

ÇAKIROĞLU İSMAİL SELÇUK — Muhterem arkadaşlarım, şimdi teşriî bir vazifeyi yerine getirirken pek tabîî olarak Temsilciler Meclisinden bir kanun geçecek ondan sonra Millî Birlik Komitesinden de geçecek ve bu şekilde kanunlaşacak. Bu meclisler ayrı ayrı faaliyete devam ederken de Kurucu Meclis faaliyeti göstermektedirler. Bir kanun çıkarken, meselâ Anayasa çı-

karken bir arada toplanmasak dahi her iki Meclise ayrı ayrı tasvibedilip kanunlaştığı zaman bu kanun Kurucu Meclisin malı olacaktır. Buna itiraz yok.

157 sayılı Kanun diyor ki, Kurucu Meclisin birleşik toplantıları için ayrı bir İktüzük yapılır. Ben, bu hüküm içinde kalalım diyorum. Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarına Temsilciler Meclisinden üye seçildi. Birleşik toplantı esaslarını vaz'ederken bu cereveyi niçin fazlaştırıyoruz? Arkadaşlarım diyor ki, güçlüklerle mâruz kalmıyalım. Hal carcesini buluruz. Bir boşluk meydana gelirse, Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisi bir arada toplanacak, her hangi bir ihtilâfı halledemezse aralarından bir komisyon seçecek ve bu ihtilâfı hallolunacaktır. Birleşik toplantılara taallük eden husus Kurucu Meclis İktüzüğünde yer alacaktır. Buna itiraz etmiyorum. Ben sadece 157 sayılı Kanunun dışına tasımalıyım diyorum. Millî Birlik Komitesinin ve Temsilciler Meclisinin İktüzüğü vardır. Bu İktüzüklerde enine boyuna maddelere yer verilmiştir. Aralarında bir anlaşma vukubulursa bu iki Meclisin birleşik toplantısında konuşulacaktır. Kurucu Meclis İktüzüğüne de aynı maddeleri koyuyoruz. Temsilciler Meclisi İktüzüğüne de aynı maddeleri koyuyoruz. Niçin Temsilciler Meclisini bağlamasın? Oradaki maddeler niçin burada da bulunsun? Bu kanun tekniğine de uymaz. Ben teklifimde ısrar ediyorum ve kabulünü istirham ediyorum.

BAŞKAN — Komisyon.

İKTÜZÜK KOMİSYONU BAŞKANI GİRİTLİ İSMET — Muhterem arkadaşlar, arkadaşımız Selçuk Çakıroğlu'nun temas ettiği her iki nokta da komisyonumuzda enine boyuna tetkik edilmiş ve tartışma konusu olmuştur.

Filhakika bizler Kurucu Meclis İktüzük tasarisını huzurunuzda getirirken şu mülâhazalarla hareket ettik: 157 sayılı Kanunun 25 ne madde-sinin 2 ne fıkrası, Kurucu Meclisin birleşik toplantıları için ayrı bir İktüzük yapmak sarahatini ifade ediyor. Yoksa arkadaşımızın dediği gibi, Kurucu Meclis yapar, demiyor. Malûm olduğu üzere dünyanın her tarafında, mahiyet bakımından fark, olsa da prosedür bakımından İktüzükler kanunların tâbî olduğu prosedüre tâbî olurlar. Nasıl ki kanunlar evvelâ Temsilciler Meclisinden geçiyor ve sonra Millî Birlik Komitesine

intikal ediyorsa, burada da mahiyet itibariyle teşriî tasarruf, prosedür bakımından bu mevzu ele alındığı için evvel emirde bu meseleyi huzurunuzda getirdik. Bu hususları belirttik Teşriî tasarruf prosedüre tâbi olduğunu belirtmek için, tatbikatta bir doktrin mevzuu olan bu esasî Tüzük tasarısının 54 ncu maddesinde ifade etmiş bulunuyoruz. Daha doğrusu bu husus teklifte ifade edilmişti. Tüzük değişmelerinde kanunların değişmelerinde tatbik edilen usul yer almıştır. Bunu bir prosedür bakımından mülâhaza etmek lâzımgelir ve onun için de bu hususta her hangi bir tereddüt olmamak icabeder. Onun için evvelâ Temsilciler Meclisi bu konuyu tetkike yetkilidir.

İkincisi, arkadaşımız, Temsilciler Meclisi İçtüzüğünde Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarından bahsedilmektedir. Burada tekrar edilmemelidir diyorlar. Bunun cevabı şu : 157 sayılı Kanunun 18. maddesinde sarahatle ifade edildiğine göre Kurucu Meclisin başta gelen görevi halk oyuna sunulacak yeni Anayasayı görüşüp kabul etmek ve Seçim Kanununu çıkarmaktır. Bunun için ve meselenin önemine binaen hem Temsilciler Meclisi İçtüzüğüne hem de Kurucu Meclis İçtüzüğüne bu hükümleri koyduk.

Yani hem Anayasa ve Seçim Kanunu için Kurucu Meclis (Assemblée Constituyente) kurulacak, hem de tüzüğünde Anayasa ve Seçim Kanunundan bahsetmekten çekineceğiz. Bunu mantıki bulmadığımız için bu şekilde huzurunuzda getirdik. görüşümüz budur.

KÖKSAL FEYYAZ — Bir sual soracağım. «Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarında görev alan üyeler, bu görevleri sona ermedikçe başka komisyonlara seçilemezler.» diye bir madde var. Bu maddenin bu tüzüğe girmesinde ne fayda vardır?

BAŞKAN — Bu madde geldiği zaman bu sual alın sorulması icabeder.

KÖKSAL FEYYAZ — Misal olarak arz ettim.

BAŞKAN — Şimdi heyeti umumiyesi üzerinde konuşuyoruz. Maddesi geldiği zaman bu suali sormamız lâzımdır. (Alâkalıdır sesleri).

İÇTÜZÜK KOMİSYONU BAŞKANI GİRİTLİ İSMET — Demin de arz ettim. Kurucu Meclisin hikmeti vücudu Anayasayı ve Seçim

Kanununu çıkarmaktır. Anayasa ve Seçim Kanunu ile ilgili bu çalışmalarını kuvvetlendirecek olan her türlü hükümlerin her iki meclisin tüzüğünde yer almasını komisyon olarak faydalı mütalâa ettik. Bu bakımdan da buraya koyduk. Takdir Yüksek Heyetindir.

BAŞKAN — Hikmet Kümbetlioğlu.

KÜMBETLİOĞLU HİKMET — Bayanlar, baylar; ben, komisyonun bir üyesi olduğum halde şahsi düşüncelerimi arz etmek için huzurunuzda çıkmış bulunuyorum.

Demin, Sayın İsmet Giritli'nin söylediği gibi, bu mesele komisyonunda uzun uzadıya görüşüldü. Ben Sayın Çakıroğlu'nun noktai nazarını müdafaa ettim, fakat ekalliyette kaldım.

Hakikaten, tetkik buyurulduğu takdirde, kabul buyurduğunuz Temsilciler Meclisi İçtüzüğündeki hükümlerin birçoğu, şimdi tetkikinize arz edilmiş bulunan tüzüğe de bendenizce hasiv mahiyetinde olarak alınmış bulunmaktadır. Bendeniz bunun lüzumsuzluğunu müdafaa edeceğim.

Tetkik buyurulursa hakikaten birleşik toplantılar için yapılması iktiza eden bu tüzükte Temsilciler Meclisinin birer organı olan komisyonların sureti terkibinin yer aldığı görülür. Bendeniz bunun tekniğe de aykırı olduğunu arz etmek isterim.

BAŞKAN — Hikmet Beyefendi, komisyona dâhilsiniz, muhalefet serhiniz de bulunmadığına göre, usulen tasarı aleyhinde konuşamazsınız.

KÜMBETLİOĞLU HİKMET (Devamla) — Fert olarak muhalefetimi arz ediyorum, usul böyle olunca ısrar etmiyorum, efendim.

BAŞKAN — Buyurun, Muammer Aksoy.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — Muhterem arkadaşlarım, bu öyle bir mevzu ki, bunu halletmeden diğer dâvaları lâyıki veçhile halletmemize imkân yoktur. Ben sözcü olarak ve şahsan kanaatimi şu şekilde arz ediyorum ki, Kurucu Meclis İçtüzüğündeki Anayasa ve Seçim Kanununa dair olan hükümleri kaldıracak olursak en hatalı bir harekette bulunmuş oluruz, bilhassa Temsilciler Meclisi olarak... Biz burada iki meclisin ahenkli olarak çalışabilmesi için kaideler vaz'ediyoruz ve bu kaidelerle Millî Birlik Komitesini bağlıyoruz. Millî Birlik Komitesi kendi İçtüzüğünü istediği gibi tanzim etmekte serbesttir, eğer bu maddeler İçtüzüğe girmezse...

Kurucu Meclisin bu müşterek İktüzüğü her iki meclisi de bağlar. Biz de Anayasanın derhal hazırlanıp son şeklini bir an evvel alması lüzumuna inanıyoruz. Bunun için bazı hükümler de koyduk. Başlangıçta Kurucu Meclis İktüzüğü hazırlanmaya başlanmış ve bunun için her iki partiden ve Millî Birlik Komitesinden temsilciler çağırıldı; bunlar toplandı, Anayasa ve Seçim Kanununu 27 Mayıs'a kadar çıkarabilmenin metotlarını tesbit etti. Ashında bunlar yalnız Kurucu Meclis İktüzüğünde kalsa kâfi idi. Eğer bir fazlalık varsa, bu fazlalık, Temsilciler Meclisi ve Kurucu Meclis ne o tüzüğü, ne bu tüzüğü arıyacağına kendi işleri sırasında ne yolda hüküm, karar vereceklerini hemen görsünler diyedir. Yoksa, birkaç paket kâğıttan tasarruf olsun diye, ilgili hükümleri, biz, Temsilciler Meclisi İktüzüğünden çıkaralım; aynı orada bulunmasın diye Anayasa ve Seçim Kanununa ait hükümleri de Temsilciler Meclisi İktüzüğünden atacağız, ne hakla?

Eğer buraya hüküm konmazsa serbest değil midir? Teklif aynı şeydir. Mesele burada akademik münakaşalardan ziyade 27 Mayıs'a kadar Anayasanın hazır hale getirilmesidir. Bunun yolu da ancak budur.

İNAN ŞEFİK — Komisyon sözcüsünden önce söz almak istedim. Fakat Sözeü konuştu, vaziyet tavazzuh etti. Ben de aynı fikirleri müdafaa edecektim.

Şimdi bendeniz teyid mahiyetinde bir misal arz edeyim.

Temsilciler Meclisi, Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarını seçmişlerdir. Kurucu Meclis İktüzüğü kabul edilinceye kadar Anayasa Komisyonu ve İktüzük Kanunu Komisyonunun hukuki durumları şudur; Temsilciler Meclisi Anayasa Komisyonu ve Temsilciler Meclisi İktüzük Kanunu Komisyonudur. Şu ana kadar da bu iki komisyonun çalışmaları bu hüviyetle devam etmektedir. Bendeniz Seçim Kanunu Komisyonunda bulunuyorum. Bugüne kadarki hukuki durumumuz Temsilciler Meclisinin Seçim Kanunu Komisyonudur. Kurucu Meclis İktüzüğü kabul edilir edilmez bu hüviyetimiz değişecek, biz 20 arkadaş, Temsilciler Meclisinden seçilmiş olduğumuz halde Temsilciler Meclisi + Millî Birlik Komitesi heyetinin komisyonu haline geleceğiz. Bu itibarla bu maddelerin burada bulunması lâzımdır.

Eğer Kurucu Meclis İktüzüğü, Temsilciler Meclisi İktüzüğünden önce kabul edilmiş olsaydı hakikaten bunların tekrarına lüzum kalmıyacaktı. Bu sebeplere binaen komisyonun görüşü yerindedir, bunların yerinde kalması lâzımdır.

BAŞKAN — Başka söz isteyen var mı? Buyurun İsmail Bey.

ÇAKIROĞLU İSMAİL SELÇUK — Muhterem arkadaşlarım, Temsilciler Meclisinin statüsüne aidolan bir komisyonun Kurucu Meclisin de komisyonu sayılacağı veya bunun böyle olacağı fikrine ben iştirak etmiyorum. Burada anlamadığım nokta bilhassa şudur : Meselâ 13 ncu maddede «Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının görüşmeleri tam olarak zaptolunur ve ses alma âleti ile de tesbit edilebilir.» diye bir hüküm konmuş. Biz bunun daha evvel Temsilciler Meclisi İktüzüğüne de koymuştuk. Bunun tekrar burada yer almasının sebep ve hususiyeti nedir? Bu bakımdan ısrar ediyorum.

BAŞKAN — Başka söz isteyen?.. Yok.

Verilmiş bulunan takrirleri arz ediyoruz efendim.

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Şifahen arz ettiğim sebeplerle aşağıdaki hususları saygılarımla arz ve teklif ederim.

İsmail Selçuk Çakıroğlu

1. 157 sayılı Kanunun 25 nci maddesi, Kurucu Meclisin birleşik toplantıları için ayrı bir İktüzük yapılmasını âmir bulunmaktadır. Bu sebeple, İktüzüğün adının «Kurucu Meclis Birleşik Toplantıları İktüzüğü» şeklinde değiştirilmesi;

2. Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonları Temsilciler Meclisi bünyesi içindedir. Nitekim, Kurucu Meclis İktüzük tasarısındaki 5, 6, 7, 8, 9 ncu maddeleri hükümleri Temsilciler Meclisi İktüzüğünün 13, 14, 15, 18 nci maddelerinde yer almıştır. Bu sebeple, tasarıdan bu maddelerin çıkarılması.

Yüksek Başkanlığa

Temsilciler Meclisi İktüzüğünde, yer alan hükümler Kurucu Meclis İktüzük tasarısında da aynen yer aldığı görülmektedir.

Tekrarında zaruret bulunmayan maddeler için Temsilciler Meclisi İktüzüğüne atif yapılmakla yetinilmesini, komisyoneca tashihi arz ve tasarının iadesini teklif ederim.

Seyfi Öztürk

BAŞKAN — Efendim, verilmiş olan bu iki taktir de aynı mahiyettedir. Yalnız, 1 nei taktirin ilk kısmı Tüzüğün başlığı hakkındadır. Bu hususta heyeti, umumiyesinin görüşülmesinden sonra yüksek oylarınız düşünülebilir. 2 nei kısmı ise; muayyen maddelerin çıkarılması hakkındadır. Bu teklif kabul buyurulduğu takdirde tasarrufların komisyonuna iadesi gerekecektir. Şimdi, bu duruma göre, 1 nei taktirin 2 nei kısmı ile diğer taktiri yüksek oylarınıza sunacağım, kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Maddelere geçilmesini oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurucu Meclis İçtüzüğü

BÖLÜM : I

Genel hükümler

İçtüzüğün konusu

MADDE 1. — Kuruluşu, amacı ve görevi 13.12.1960 tarihli ve 157 sayılı Kanunda gösterilmiş olan Kurucu Meclis, bu İçtüzükteki hükümlere göre çalışır.

BAŞKAN — Çakıroğlu arkadaşımızın deminki taktirinin birinci kısmında bahsedildiği gibi «Kurucu Meclis İçtüzüğü» başlığının «Kurucu Meclis Birleşik Toplantıları İçtüzüğü» şeklinde değiştirilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir. Şimdi maddeyi aynı başlıkla yüksek reylerinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başkanlık Divanı

MADDE 2. — Kurucu Meclis birleşik toplantılarında Başkanlık, Millî Birlik Komitesinin bu maksatla seçeceği üye ile Temsilciler Meclisi Başkanı arasında nöbetleşe yapılır.

İlk birleşik toplantıya, Millî Birlik Komitesi tarafından seçilen Başkan başkanlık eder.

Birleşik toplantılarda, Millî Birlik Komitesinin kâtiplerinden biri ile, Temsilciler Meclisinin kâtiplerinden biri, kâtiplik görevini yaparlar.

Toplantı Başkanı ile iki kâtip, Başkanlık Divanını teşkil eder.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?

Yok. Maddeyi yüksek reylerinize sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin tesbiti ve ilanı

MADDE 3. — Kurucu Meclis birleşik toplantılarının günü, saati ve gündemi, Millî Birlik Komitesinin Birleşik Toplantılar için seçeceği Başkan ile Temsilciler Meclisi Başkanı tarafından tesbit ve toplantı zamanından en az 24 saat önce ilân olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin sırası

MADDE 4. — Kurucu Meclis birleşik toplantısının gündemi, aşağıdaki sıraya göre düzenlenir :

- a) Başkanlığın Genel Kurula sunuşları,
- b) Karma Komisyon raporları,
- c) Kurucu Mecliste görüşülecek ve karara bağlanacak diğer konular.

Aneak, Kurucu Meclis Genel Kurulu, gerekirse bu sırayı değiştirebilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen? Yok. Maddeyi yüksek oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÖLÜM : II

Anayasanın ve Seçim Kanununun hazırlanması

Anayasa ve Seçim Kanununun komisyonunda görüşülme süresi

MADDE 5. — Anayasa Komisyonu, Anayasa tasarısını ve Seçim Kanunu Komisyonu, Seçim Kanunu tasarısını en geç 10 Mart 1961 gününe kadar karara bağlayıp gerekçesi ile birlikte Temsilciler Meclisine vermeye mecburdur.

Bu süre içinde bitirilemeyen tasarılar, haliyle Temsilciler Meclisi gündemine alınır ve bunların görüşülmesine başlanır.

BALTACIOĞLU ZEKİ — Bu beşinci maddenin Temsilciler Meclisinin İçtüzüğündeki mütenazarı olan 12 ve 13 ncü maddelerinin müzakeresi sırasında şöyle bir teklif ileri sürmüştüm; 157 sayılı Kanunun 30 ncü maddesine göre Anayasanın müstakil mahiyetteki kısımlar tamamlandıktan sonra Umumi Heyete sevk edilmesi hususu. Bu, kanunların bir an evvel kabulü esasına da uygundur. Bu müzakereler sırasında Nüvit Yetkin arkadaşımız, Kurucu

Meclis tasarısı üzerinde konuşurken görüşülebilir, demişti. Bugün önümüze gelen 5 nci madde, Anayasa ve Seçim Kanunu tasarılarının tamamen bitirildikten sonra Umumi Heyete sevk edileceğinden bahsetmektedir.

157 sayılı Kanununun 30 ncu maddesinin 2 nci fıkrasında, her ikisinin de müstakil mahiyetteki kısımları ikmal edildikçe gerekçesi ile birlikte Umumi Heyete sevk edileceği hakkında bir hüküm vardır. Bu takdirde her iki kanunun süratle kabulü temin edilmiş olacaktır. Müstakil mahiyetteki kısımların neler olduğu hususunun takdirini komisyona bırakmak gerekir. Komisyonlar, müstakil mahiyette telâki ettikleri kısımları Umumi Heyete sevk edeceklerdir. Bu yolda bir de takririm var, kabulünü istirham etmekteyim.

BAŞKAN — Efendim, başka söz istiyen?. Yok.

Komisyonun bir görüşü var mı efendim?

KOMİSYON SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — Efendim, Tüzük hazırlanırken düşünülen şu idi : Meclisin ne karar vereceği önceden malûm olamaz. Bu düşünülerek iki ihtimal de konuldu. Eğer, Yüksek Heyetiniz, Esat Çağa arkadaşımızın vermiş bulunduğu takrirden ifade edildiği gibi, 157 sayılı Kanuna dayanarak, daha ilk günden Anayasa ve Seçim Kanununun çıkması için usûller tesbit oderse ki, ister karara göre, ister İktisadîye dâhil edilmek üzere olsun kısım kısım diye düşünülebilir. Yoksa, mutlaka kısım kısım diye bir tasrih yok. Kütüklerin diğer kısımlardan oldukça ayrı olduğu düşünüldü. Olsa olsa, temel haklar birbirinden ayrı olabilir diye de düşünülür. Nitekim, başka memleketlerde de bu böyledir, diye düşünüldü. Fakat sonra kaldı ki, bu Anayasaya bağlıdır. Belki Anayasanın haklar kısmını ayırabiliriz. Ama tamamı, her bir kısmı diğerine bağlı bir kül teşkil eder. Bu sebeple bu doğru olmaz denildi ve bu yol terah olunmadı. Esasen kanunda da bir mecburiyet yoktur. İhtiyari bir durum mevcuttur. Bu konuda hakkı hiyar sahibi Yüksek Heyetinizdir. Böyle bir şeye lüzum görüyorsanız vaz'edebiliriz. Fakat Anayasa ve Seçim komisyonları böyle bir şeye lüzum görmediler, bilâkis aksi bir kanaate vardılar.

BALTACIOĞLU ZEKİ — Muhterem arkadaşlar, ben mutlaka kısım kısım her iki tasarı Meclise sevk edilsin diye bir teklifte bulunmuyorum.

Her iki komisyona bir takdir hakkı bırakılmıyorsa, komisyonlar tümünü ikmal edinceye kadar beklemesin diğer kısımlarla alâkalı görmediği müstakil mahiyette telâki ettikleri kısmı tamamladıktan sonra gerekçesiyle beraber Umumi Heyete sevk edilsinler. Yoksa Anayasayı ve Seçim Kanununu zoraki bölmelere tâbi tutarak Umumi Heyete sevk etsinler, tarzında bir teklif yapmış değilim. Bilhassa Anayasanın 3 ve 4 ncu kısımları diğerleri ile hiç alâkası olmayan kısımlardır. Meselâ teşriî organa taallük eden kısımlarla haklar veya diğer bölümler arasında bir alâka yoktur. Böyle bir kısmın, tamamlandıktan sonra Umumi Heyete sevkinde bir mâni tasavvur edilemez. Bu itibarla kanunda açık bırakılan bir hususu biz de İktisadîye açık bırakalım. Komisyonların takdirine aidolmak üzere bu yolda bir fıkra ilâve edelim. Teklifim budur.

BAŞKAN — Verilmiş olan takriri okuyoruz efendim.

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Kurucu Meclis İktisadîye'nin 5 nci maddesinin ilk fıkrasına aşağıdaki hükmün ilâvesini arz ve teklif ederim.

18.1.1961

Zeki Baltacıoğlu

Madde 5. — Anayasa Komisyonu, Anayasa tasarısını ve Seçim Komisyonu Seçim Kanunu tasarısını en geç 10 Mart 1961 gününe kadar karara bağlayıp gerekçesi ile birlikte Temsilciler Meclisine verirler. Ancak her iki tasarının müstakil mahiyetteki kısımları gerekçesi ile Temsilciler Meclisine daha önce sevk edilebilir.

BAŞKAN — Bu takriri yüksek oylarınıza sunacağım. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmemiştir efendim.

Maddeyi başlıklarıyla beraber yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir efendim.

Başka komisyonlara seçilememeye

MADDE 6. — Anayasa ve Seçim Kanunu Komisyonunda görev alan üyeler, bu görevleri sona ermedikçe başka komisyonlara seçilemezler.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?. Yok. Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Alt komisyonlar

MADDE 7. — Anayasa ve Seçim Kanunu Komisyonu, lüzumunda kuracağı Alt komisyonların çalışmalarına katılmak üzere, sayısı 10 u geçmemek şartıyla, Temsilciler Meclisinden üye seçilmesini isteyebilir ve bu seçime aday gösterebilirler. Bu suretle seçilen üyeler, iştirak ettikleri Alt Komisyon raporlarının Anayasa ve Seçim Kanunu Komisyonundaki müzakerelerine katılabilirler; ancak oy kullanamazlar.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Seçim Kanununu ilgilendiren hükümlerin öncelikle karara bağlanması

MADDE 8 — Anayasa Komisyonu Anayasanın tümü üzerindeki görüşmeler sona erince Seçim Kanununu ilgilendiren Anayasa hükümlerini öncelikle görüşür ve komisyonun kuruluşundan başlayarak en geç 3 hafta içinde bu konulardaki kararlarını Seçim Kanunu Komisyonuna yazı ile bildirir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi oya sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir efendim.

Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının iş birliği

MADDE 9. — Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonları, bir konunun aydınlatılması bakımından diğer komisyonun görüşünü ve kararını almaya ihtiyaç görürlerse, bu hususu yazı ile sorabilecekleri gibi, görüş birliğini sağlamak amacıyla birlikte toplanmayı da teklif edebilirler.

Görüşü sorulan komisyon, bu husustaki fikrini rapor halinde bildirir. Birlikte toplantı teklifi kabul edilirse, iki komisyon Anayasa Komisyonu Başkanının Başkanlığında toplanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Seçmen kütükleri ile ilgili Kanun

MADDE 10. — Seçim Kanunu Komisyonu seçmen kütükleri ile ilgili hükümleri öncelikle görüşerek hazırlar.

Bu hükümleri ayrı bir tasarı halinde Temsilciler Meclisine sunabilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Anayasa Karma Komisyonu

MADDE 11. — 157 sayılı Kanunun 31 nci maddesi gereğince kurulacak Karma Komisyon, İhtüzüğün 38 nci maddesindeki esaslara göre seçilir.

Karma Komisyon, kurulmasını gerektiren kararın verilmesinden başlayarak en geç 24 saat içinde toplanır ve yedi gün içinde kararını verir

Karma Komisyonun raporu, öncelikle Kurucu Meclis gündemine alınır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Toplanma ve karar nısaı

MADDE 12. — Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonları, üye sayısının salt çokluğu ile toplanır ve hazır bulunan üyelerin salt çokluğu ile karar verir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi yüksek reylerinize sunuyorum. Kabul edenler. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Anayasa ve Seçim Kanunu Komisyonu tutanakları

MADDE 13. — Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının görüşmeleri tam olarak zaptolunur ve ses alma aleti ile de tesbit edilebilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının haftalık raporları

MADDE 14. — Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonları, her hafta sonunda, çalışmaların gidiş ve sonuçlarını, varsa çalışmalarını hızlandıracak tekliflerini, Temsilciler Meclisi Başkanlığına birer raporla bildirirler. Başkanlık bu raporları derhal bastırarak bütün Kurucu Meclis üyelerine dağıtır; komisyonların bir teklifi varsa, öncelikle gündeme alır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Anayasa ve Seçim Kanunu ile ilgili Birleşik Toplantı başlayınca diğer çalışmaların durması

MADDE 15. — Anayasa ve Seçim Kanunu ile ilgili olarak 157 sayılı Kanununun 31 nci maddesinin 4 ncu fıkrasına göre yapılacak birleşik toplantılar başladıktan sonra, tasarılar kabul edilinceye kadar, Anayasa ve Seçim Kanunu görüşmelerine ayrılan günlerde gündeme başka konu alınmaz. Görüşmeler aralıksız devam eder. Birleşik toplantıda aksine karar verilmedikçe diğer komisyon çalışmaları tatil edilir. Bu komisyonların, Millî Birlik Komitesinin veya Temsilciler Meclisinin diğer çalışmaları hakkında konulmuş olan süreler, bu müddet içinde işlemez.

Kararlar oylamaya katılan üyelerin üçte iki çoğunluğu ile verilir.

Anayasa ve Seçim Kanununun tümü, açık oya sunulur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?... Yok. Maddeyi Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Seçim kararının yayınlanması

MADDE 16. — 157 sayılı Kanununun 33 ncu maddesi gereğince seçim gününün tâyini için yapılacak birleşik toplantıda aynı kanununun 27 nci maddesinin 1 nci fıkrasına uyularak verilecek karar, Resmî Gazetede derhal yayınlanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?... Yok. Maddeyi Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÖLÜM : III

Bütçe Komisyonu ve diğer komisyonlar

A) Bütçe Komisyonu ve 1961 bütçesinin kabulü

Bütçe Komisyonunun seçilmesi

MADDE 17. — Temsilciler Meclisi, Anayasa, ve Seçim Kanunu komisyonlarının seçiminin sonra, en az bir gün önce gösterilecek adaylar arasından Bütçe Komisyonuna gizli oyla 10 üye seçer ve isimlerini derhal Millî Birlik Komitesi Başkanlığına yazı ile bildirir.

Millî Birlik Komitesi, bu yazının alınmasından sonra en geç iki gün içinde Bütçe Komisyonuna 10 üye seçer.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?... Yok. Maddeyi Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonu Başkanlık Divanı ve Kalem MADDE 18. — Kurucu Meclis Bütçe Komisyonu ilk toplantısında bir başkan ve bir başkanvekili ile bir veya birkaç sekreter üye ve genel sözcü seçerek, toplantı ve çalışma usullerini kararlaştırır. Komisyon, ayrıca bakanlıklar ve katma bütçeli daireler için yeterli kadar sözcü seçer.

7 nci madde hükmü bu komisyon hakkında da uygulanır.

Bütçe Komisyonunun bir kalem müdürü ve yardımcısı, bir başkâtip ve yardımcısı ve bir memuru vardır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?... Yok. Maddeyi Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonu tutanakları

MADDE 19. — Bütçe Komisyonunun bütçenin tümü ile Bakanlık ve katma bütçeli daireler bütçelerinin tümü üzerindeki görüşmeleri aynen zaptolunur. Diğer görüşmeler, aksine karar verilmedikçe, özet olarak zaptolunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?... Yok. Maddeyi Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonunda toplanma ve karar nı sabı Üyelğin düşmesi

MADDE 20. — Bütçe Komisyonu, üyelerinin salt çokluğu ile toplanır ve toplantıya katılan üyelerin salt çokluğu ile karar verir.

İzinsiz veya özürsüz 5 toplantıya katılmayan üye Komisyon kararıyla istifa etmiş sayılır ve yerine üyesi olduğu Komite veya Meclisten Bütçe Komisyonu Başkanının yazısı üzerine yenisi seçilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?... Yok. Maddeyi Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonunun görevleri ve bütçe tasarsını tamamlama tarihi

MADDE 21. — Bütçe Komisyonu, 1961 Bütçe Kanunu ile ona bağlı bakanlık bütçelerini ve Kurucu Meclisin süresi içinde gelecek olan kesin hesapları inceleyip karara bağlar. Komisyon, 1961 bütçesini en geç 15 Şubat 1961 günü Kurucu Meclis İdare Kuruluna sunacak şekilde çalışmasını düzenler.

23 sayılı Kanununun 10 ncu maddesi gereğince

Yasama Organı Başkanlığına verilen raporlar da bu komisyonda incelenir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?... Yok. Maddeyi yüksek oylarınıza arz ediyorum; kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonunda görüşme ve oylama usulü

MADDE 22. — Bütçe Komisyonunda bütçenin tümü üzerindeki görüşme bittikten sonra, maddelere geçilmesi oya konur. Maddelere geçilmenin kabul edilmemesi halinde, bütçe Hükümete iade olunur. Kabul edilirse, her bakanlık ve daire bütçesi fasıl fasıl oya sunulur. Görüşme ve oylama fasıllar üzerinde olur. Ancak, bir fasıl içindeki maddeler hakkında değişiklik teklifleri varsa, önce bu teklifler oylanır. Her bakanlık veya daire bütçesinin fasılları görüşülüp olandıktan sonra, tümü tekrar oya sunulur.

Genel bütçeden ödenek alan katma bütçeler genel bütçenin kabulünden önce görüşülemez.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?... Yok. Maddeyi yüksek oylarınıza arz ediyorum; kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gizli oturum

MADDE 23. — Bütçe Komisyonunda gizli oturum yapılmasını, ilgili Bakan ve komisyon üyelerinin üçte biri isteyebilir. Buna karar verildiği takdirde, Bakan ve onun uygun göreceği uzmanlarla Kurucu Meclis üyelerinden başkası toplantıya katılamaz. Gizli oturum yapılması, toplantıya katılanların konuşulanları sır olarak saklamaya söz vermiş olmaları demektir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen var mı? Buyurun Vahap Bey.

DİZDAROĞLU VAHAP — Muhterem arkadaşlarım; bu maddede bir noktanın tavih edilmesi lâzımdır. Geçmiş teamüllere bakacak olursak Bütçe Encümeni toplantısında, faraza Dışişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken bakanın veya encümenden yeteri kadar üyenin talebi üzerine gizli celse yapılabilir. Bu takdirde encümene gelmiş bulunan mütehasıs arkadaşlar encümeni terk etmek mecburiyetinde kalırlar. İlerde böyle yanlış bir tatbikata meydan vermemek için fizli celse talebi vukuunda Bütçe Encümeninde ayrıca ihtisas komisyonları ile

alâkalı komisyon üyelerinin de bulunmasında fayda olduğunu göz önünden uzak tutmamak lâzımgelir. Aksi halde demin arz etmiş olduğum gibi, gizli celse talebi vukuunda üyeler komisyonu terke mecbur kalacaklardır.

BAŞKAN — Başka söz istiyen var mı? Yok. Yazılı teklif de olmadığına göre maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum, kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Masraf artıracak veya gelirleri azaltacak teklifler

MADDE 24. — 1961 Bütçe Kanunu ile ilgili olarak :

a) Masrafların artırılmasını veya gelirlerin eksiltilmesini gerektirecek her türlü değişiklik veya ek madde teklifleri;

b) Genel ve zatî maaşlar, tahsisat, gündelik veya yollukların artırılmasına, veya bunların yürürlükteki kanunlarla belli sınırlar dışında genişletilmesine veya memurluk ihdasına ilişkin her türlü değişiklik veya ek madde teklifleri;

Hükümetçe veya Bütçe Komisyonunca yapılabilir.

Bu gibi tekliflerle, en az üçü Millî Birlik Komitesinden olmak üzere 30 Kurucu Meclis üyesinin imzasını taşıyan önergelerle de yapılabilir. Ancak bu takdirde, artırılması teklif edilen masrafı karşılayacak mâkul gelir kaynağını yahut eksiltilmesi istenen geliri karşılayacak mâkul tasarruf yollarını veya yeni gelir kaynağını belirtmek şarttır.

Yukardaki fıkraya göre Kurucu Meclis üyeleri tarafından yapılacak teklifler ilgili daire veya bakanlık bütçesinin tümü üzerindeki görüşmeler bitmeden önce Bütçe Komisyonu Başkanlığına verilmek gerekir.

Daha sonra verilecek tekliflerin Bütçe Komisyonunda görüşülebilmesi, bu tekliflerin komisyon üyelerinden biri tarafından benimsenmesine ve bu konuda görüşme açılmasının komisyonea kabulüne bağlıdır.

Bütçenin Kurucu Meclis Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında, üyeler tarafından yukarıda belirtilen mahiyette değişiklik veya ek madde teklifi yapılamaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz istiyen?... Yok. Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bütçenin bastırılıp dağıtılması ve birleşik toplantı gündemine alınması

MADDE 25. — 1961 Bütçe Kanunu ile ona bağlı olan bütçeler, Bütçe Komisyonunca tamamen kabul edilince, gerekçesiyle birlikte Kurucu Meclis İdare Kurulu tarafından derhal bastırılıp üyelere dağıtılır ve dağıtımdan 3 gün sonra Kurucu Meclis birleşik toplantısının gündemine alınır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?..
Buyurunuz, Emin Bey.

SOYSAL EMİN — Muhterem arkadaşlarım, bendenize bu üç günlük müddet çok azdır. 8 milyar gibi muazzam bir bütçenin 3 günde gündeme alınması; üyelerin böyle bir bütçe hakkında esaslı bir şekilde inceleme yapmaları, bir fikir elde etmeleri, görüşlerini aksettirecek şekilde hazırlanmaları mümkün değildir. Geçmiş zaman da bunu göstermektedir. Zamanın tazyiki altında hareket edilmektedir. Fakat, her şeyden evvel, her şeyin üstünde bu memleketin bütçesinin önemi çok büyüktür. Bilhassa memleketin iktisadi durumu üzerinde büyük dikkatle, hassasiyetle, önemle durulması çok yerindedir. Bu hususlar, bütün vatandaşların üzerine gözlerini dikmiş buldukları Anayasa ve Seçim Kanunundan daha az önemli değildir. Bunun için, bütçeyi daha etraflı olarak incelemek çok yerinde olacaktır. Geçmiş tecrübelerin ışığı altında bu görüşümü arz ediyorum efendim.

BAŞKAN — Başka söz isteyen?..
Buyurunuz, Cemil Sait Barlas.

BARLAS CEMİL SAİT — Efendim, bu madde dolayısıyla Komisyon Mazbata Muharririnden bir şey öğrenmek istiyorum.

9 milyarı bulduğu söylenen bütçemizin yanında bir yığın İktisadi Devlet Teşekküllerinin gelir ve gider hesapları da vardır. Eskiden bunlar Umumi Heyet olarak B. M.Meclisinde konuşulurdu. Bunun bilhassa ibra denilen bir hukuki cephesi de vardır. Bilhassa bu nokta mühimdir.

Bunun da Bütçe Komisyonundan geçirilmesi ve bu devlet teşekküllerinin gelir ve giderleri ki, Devlet bütçesi rakamlarından çok yukarıdadır, Bütçe tasarısı kitabının arkasına bir aneks olarak eklenerek hiç olmazsa Kurucu Meclis üyelerinin itilana sunulması üyelerin gözden geçirmesini mümkün kılar. Acaba bu hususta bir şey düşünülmüşler midir?

KOMİSYON SÖZCÜSÜ MUAMMER AK-SOY — Efendim, 21 nci maddenin son fıkrası «23 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi gereğince yasa Organı Başkanlığına verilen raporlar da bu komisyonda incelenir.» demekte ve yine incelediğimiz maddelerden birisi de tâli komisyonlar kurulabileceğini ifade etmektedir. İcabında 10 tane yardımcı şahıs da komisyona alınabilir. İki hüküm birden vaz'edilirse Muhterem Cemil Sait Barlas arkadaşımızın noktai nazarları da göz önünde tutulmuş olur.

BAŞKAN — Başka söz isteyen var mı? Adnan Başer.

BAŞER ADNAN — Efendim, 23 sayılı Kanunun 11 nci maddesinde İktisadi Devlet Teşekküllerinin iş programlarının bağlı buldukları Bakanlığın bütçesiyle birlikte teşrii organa sunulacağını bildirmektedir. Ve bütçe ile birlikte basılıp dağıtılacaktır. Burada mevzuubahsolan maddede ise ayrı bir komisyon kurulmıyacağı, Bütçe Encümeninde tetkik edileceği kastedilmiştir.

BARLAS CEMİL SAİT — Efendim, ben bunun bu kadar basit bir iş olmadığını, vaktiyle yapmış olduğum tatbikattan aldığım neticeye göre sanmaktayım. Devlet Demiryolları, Devlet Denizyolları, PTT v. s. yi nazara alırsanız bugün böyle bir komisyon kurulup çalışmaya başlasa, değil tetkik yönünden, hattâ yalnız ibra bakımından 3 - 4 ay kadar vakte ihtiyacı vardır. Bu kadar vakit alır.

Gördük ki, sadece bütçelerin tetkiki bakımından değil 3 - 4 ay hukuki sonuç bakımından da ilgili memurların ibra edilmemeleri dolayısıyla, rahat ve huzur içinde çalışmadıkları da bir vakiadır. İleride Yüksek Meclis bunu ele alabilir. Şimdi ilk elde Anayasa ve Seçim Kanunu çıkarılacaktır. Yoksa, dedikleri gibi bir Su Komisyon kurulursa neyi ibra edecek? Bunların raporu yok. Bu şekilde ibra ederse, Bütçe Komisyonu olarak ibra edilmiş olur. Bir açıklık vardır efendim.

Mâruzatım bundan ibarettir.

BAŞKAN — Başka söz isteyen?..

Komisyonun bir görüşü var mı efendim?

KOMİSYON ADINA ÇELİKBAŞ FETHİ — Efendim, Sayın Cemil Sait Barlas'ın üzerinde durduğu husus 3460 sayılı Kanunda yer almaktadır. Bilindiği gibi bu kanun İktisadi Devlet

Teşekkürlerinin murakabesi ve idaresiyle ilgilidir. Bu teşekkürlerin organlarından birisi de genel kuruldur. İbra, genel kurulun kararından sonra verilmiş olur. Bu husus belirtilmiş değildir efendim. Ama kanunun bünyesine girmesi lâzımgelen bir hükmün İktüzük maddeleriyle halledilmesine de imkân yoktur. Şu halde 3460 sayılı Kanunun hükmü yine bakidir. Yahut da ileride tetkiklerimiz inkişaf ettikçe hangi kanunla böyle bir hüküm sevk etmek lâzım geleceğini düşünmek icabeder; hakikaten ibra işi düşünülmüş değildir. Bu doğrudur.

BARLAS CEMİL SAİT — Mersi...

BAŞKAN — Başka söz istiyen?... Yok. Gelmiş olan takrirleri okuyup oylarınıza sunacağız.

Temsileiler Meclisi Başkanlığına

Madde 25 teki 3 günlük müddetin bir haftaya çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Emin Soysal

Yüksek Başkanlığa

25 nci maddedeki 3 günlük müddetin beş gün olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

10.1.1961

Mehmet Göker

BAŞKAN — Komisyonun bir diyeceği var mı?

KOMİSYON SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — Muhterem arkadaşlar, bu hususta bir değişiklik yapılması icabederse bunun yeri 22 nci maddedir.

15 Şubat'ta Kurucu Meclise verileceğine göre buna bir haftalık veya beş günlük müddet eklenirse ondan sonra ay başına kadar müzakere için vakit kalmaz. Ayın 15 inden daha evvel getirebilirse çok iyi birşey... Fakat bu hususta imkânsızlık mevcutsa o zaman daha büyük mahzurlar yaratılmış olur. Bu noktayı nazarı itibarâ almak gerekir.

BAŞKAN — Efendim, maddedeki üç günlük müddetin yedi gün olmasını istiyen teklifi reylerinize arz ediyorum, kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Üç günlük müddetin 5 güne çıkarılması hakkındaki teklifi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi aynen yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündeme başka madde alınmaması

MADDE 26. — Bütçe müzakereleri süresince, birleşik toplantıların gündemine, hakkında öncelik kararı verilenler dışında her hangi bir madde alınmaz.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul edilmiştir.

Bütçe müzakerelerinde söz alma ve söz verme sırası

MADDE 27. — Bütçe müzakerelerinde, Bütçe Komisyonu Kalem Müdürüne, konuşmanın konusu, lehte, aleyhte veya üzerinde olduğu ve süresi tasrih edilmek suretiyle önceden söz isteği kaydettirilebilir.

Kurucu Meclis birleşik toplantıları gündemini tesbit etmekle görevli başkanlar, konulara göre düzenlemek ve çeşitli görüşlerin belirtilmesine imkân vermek üzere müracaat sırasını da nazara alarak konuşmaların sırasını birlikte tâyin ederler.

İlgili bakan ile Bütçe Komisyonunun Başkan ve Sözcüsü sıraya tâbi olmadan söz alabilir.

Son söz Kurucu Meclis üyesinindir.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Her bakanlığın bütçesini oylama zamanını tesbit

MADDE 28. — Kurucu Meclis birleşik toplantısında bütçenin tümü üzerinde görüşmeler bittikten sonra, bütçenin vaktinde yetişmesi için, her bakanlık ve daire bütçesinin oya sunulma zamanı, yukarıki maddede sözü geçen başkanlar tarafından tesbit edilir.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama

MADDE 29. — Bakanlık ve daire bütçeleri ile katma bütçelerin her birinin tümü üzerinde görüşmeler bittikten sonra, bu bütçeler fasıl fasıl okunup tümü oya sunulur. Bütün bütçeler bittikten sonra Bütçe Kanunu madde madde oylanır ve tümü açık oya konur.

BAŞKAN — Maddeyi oyunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B) Diğer komisyonlar

Dışişleri Komisyonu

MADDE 30. — Yabancı Devletler ve Milletlerarası kurullar ile yapılan andlaşma, sözleşme ve her türlü anlaşmalar Temsilciler Meclisinin Dışişleri Komisyonu ile Millî Birlik Komitesinin bu maksat ile seçeceği üyelere (Kurucu Meclis Dışişleri Komisyonu) nda incelendikten sonra Genel Kurul gündemine alınır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?.. Yok. Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hesapları İnceleme Komisyonu

MADDE 31. — Meclis Hesapları ve Sayıştay görevleri ile ilgili teklifleri incelemek ve Meclis Kütüphanesinin düzenlenme ve yönetilmesine nezaret etmek üzere Temsilciler Meclisinden seçilecek 5 üye ile Millî Birlik Komitesinden seçilecek üyelere meydana gelen bir (Hesapları İnceleme Komisyonu) kurulur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?..

BALTACIOĞLU ZEKİ — Efendim, bir sorum var müsaadenizle.

Efendim, burada söz konusu olan Millî Birlik Komitesi üyeleri kaç tane olacak acaba?

KOMİSYON SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — Efendim, bu maddenin formüle edilmiş tarzını şahsan ben de beğenmedim. Burada açıklanmayan üye sayısını Millî Birlik Komitesi tesbit edecektir. Sonra, karma komisyonlar için asgari 2 üye olacağına dair hüküm vardır. Millî Birlik Komitesi üyelerinin bütün komisyonlara yetişmelerine imkân yoktur, fazla sayıda Komite üyesi komisyonlara ayrılamaz. Bu hususta gerekli üye sayısını Komite kendisi tâyin edecektir efendim.

BAŞKAN — Başka söz isteyen var mı efendim?.. Yok.

Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Dilekçe Komisyonu

MADDE 32. — Anayasanın 82 nci maddesi gereğince yurttaşların Kurucu Meclise gönderecekleri dilekçeleri inceleyip gereğini yapmak için Temsilciler Meclisinden seçilecek 10 üye ile Millî Birlik Komitesinin bu maksat için görev-

lendireceği üyelere meydana gelen bir (Dilekçe Komisyonu) kurulur.

Bu komisyonun emrinde gerektiği kadar raportör ve memurlardan ibaret büro bulunur.

BAŞKAN — Bu madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı?

ESENGİL KENAN — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

ESENGİL KENAN — Efendim, bu madde de Dilekçe Komisyonuna Temsilciler Meclisinden on üye ayrılır, deniyor. Buna mukabil Millî Birlik Komitesince bu komisyona kaç üyenin ayrılacağı bildirilmemektedir. Binaenaleyh Millî Birlik Komitesinden kaç üyenin bu komisyona katılacağına bildirilmemesi yüzünden bazı psikolojik tesirler olacağını tahmin ediyorum. Biliyorsunuz Komite arkadaşlarımızın adedi de azdır. Böyle olmasına rağmen hiç olmazsa en çok on üye verebilir, diyelim. Millî Birlik Komitesince görevlendirilecek en çok on üyenin buraya girmesini arz ve teklif ediyorum.

BAŞKAN — Yazılı teklifiniz var mı?

ESENGİL KENAN (Devamla) — Teklifimi takdim ediyorum efendim.

BAŞKAN — Başka söz isteyen var mı? Yok. Takriri okutuyorum efendim.

Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına

32 nci maddenin 5 nci satırıyla başlayan cümlenin (görevlendireceği) sözünden sonra (en çok on) kelimesinin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Esengil Kenan

BAŞKAN — Komisyonun bu karar hakkındaki görüşü var mı? Yok. Verilmiş olan karar yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi aynen oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici Komisyonlar

MADDE 33. — Kurucu Meclisin doğrudan doğruya birleşik toplantı halinde kullanacağı yetkilere ilişkin konular için geçici komisyonlar kurulabilir.

BAŞKAN — Söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeter sayı ve görüşme usulü

MADDE 34. — Kurucu Meclisin kuracağı geçici veya sürekli komisyonların üyelerinden

en az ikisi Millî Birlik Komitesi üyelerinden seçilir.

Komisyonlar, üyelerinin salt çokluğu ile toplanır ve mevcudun salt çokluğu ile karar verir.

BASKAN — Söz isteyen var mı? Yok. Maddevi ovunuza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurucu Meclis komisyonlarının dışardan bilgi ve mütalâa almaları

MADDE 35. — Kurucu Meclis komisyonları lüzum görürlerse, ilgili Bakanları, Bakanlık temsilcilerini, Devlet memurlarını, ilim ve ihtisas sahiplerini çağırıp dinleyebilirler. Resmî dairelerden bilgi istivebilecekleri gibi Danıştaydan mütalâa da alabilirler.

BASKAN — Söz isteyen yok. Maddevi ovunuza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÖLÜM : IV

Kanun teklifleri, bunların görüşülmesi ve kabulü

Kanun teklifleri

MADDE 36. — 157 sayılı Kanunun 19 ncu maddesi uyarınca gerek Bakanlar Kurulu, gerek Kurucu Meclis üyeleri tarafından teklif edilen kanun tasarıları Temsilciler Meclisi Başkanlığına verilir.

Kanun tasarılarının tümü ile maddelerinin gerekeceği olması şarttır.

BASKAN — Söz isteyen var mı? Yok. Yüksek oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun tasarılarının kabulünde süreler

MADDE 37. — Temsilciler Meclisi Başkanlığına verilen bir tasarı, komisyon çalışmaları dâhil, Temsilciler Meclisinde en geç 30 gün içinde karara bağlanarak Millî Birlik Komitesine gönderilir.

Millî Birlik Komitesi bu tasarıyı, en geç, Temsilciler Meclisinin görüşme süresinin (komisyondaki görüşme süresi dâhil) yarısı kadar süre içinde sonuçlandırılır. Ancak, bu süre 7 günden az olamaz.

Millî Birlik Komitesi Temsilciler Meclisinden gelen metni aynen kabul etmediği takdirde, Temsilciler Meclisinde yapılacak ikinci gö-

rüşme, Millî Birlik Komitesindeki görüşme süresinin yarısını geçemez. Ancak, bu süre 7 günden az olamaz.

Temsilciler Meclisi, Millî Birlik Komitesinin verdiği neticeyi aynen kabul etmezse, tasarı derhal kurulacak Karma Komisyona verilir.

BASKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Buyurun Seyfi Öztürk.

ÖZTÜRK SEYFİ — Efendim, bir sorum var. Birinci fıkrada; «en geç 30 gün içinde karara bağlanarak.» deniyor. Bütceenin görüşülmesi sırasında başka bir madde gündeme alınmayacağına göre, bu esnada 30 günlük süre ne olacak?

Karma Komisyonunun seçilmesi

MADDE 38. — 157 sayılı Kanunun 20 ve 21 nci maddelerine göre Karma Komisyon kurulması gerekirse, Temsilciler Meclisinin Karma Komisyon kurulmasını zaruri kılan kararından en geç 48 saat sonra toplanacak şekilde, Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisi ayrı ayrı gizli oyla Karma Komisyon üyelerini seçerler.

Temsilciler Meclisi Başkanı, bu maksatla durumunu derhal Millî Birlik Komitesi Başkanlığına bildirir.

Millî Birlik Komitesinde ve Temsilciler Meclisinde Karma Komisyona üye seçilirken, ilgili komisyon veya komisyonlardan en az ikiser üye alınması şarttır.

Kanun Geçici Komisyonda görüşülürse, Karma Komisyona gönderilecek en az iki üye Geçici Komisyon üyeleri arasından seçilir. İlgili komisyonlardan en az ikiser üyenin seçimini sağlamak için, oy puslaları iki bölüm halinde ve ilgili komisyon üyeleri ayrı olmak üzere yazılır.

Seçilen komisyon üyelerinin isimleri, Meclis başkanlarıncı derhal yazılı olarak Karma Komisyon Başkanına bildirilir.

BASKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı?.. Maddevi yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Karma Komisyonun amacı ve çalışması

MADDE 39. — Karma Komisyonun amacı, Millî Birlik Komitesi ile Temsilciler Meclisi arasında ihtilâflı kalan noktalarda uzlaştırıcı hal suretine ulaşmaktır.

Karma Komisyonun toplantılarına üyelerinden başkası katılamaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı efendim?.. Maddeyi yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Karma Komisyonun çalışma süresi

MADDE 40. — Karma Komisyonu, Başkanı müddetinde toplar.

Karma Komisyon kendisine verilen işi ilk toplantı tarihinden itibaren en geç 7 gün içinde sonuçlandırarak gerekçeli raporunu birleşik toplantı gündemine alınmak üzere üçüncü maddede sözü geçen kurula verir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen var mı?..

KÖKSAL FEYYAZ — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz.

KÖKSAL FEYYAZ — Birinci satırda : «Başkan karma komisyonu müddetinde toplar» demek daha doğru olacaktır.

BAŞKAN — Komisyon?..

KOMİSYON SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — İltihak ediyoruz.

BAŞKAN — Bu tashih şekliyle maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sürenin uzatılması

MADDE 41. — Karma komisyonlara verilen işlerin sonuçlandırılması için bu tüzükte belirtilen süre, zaruri hallerde, komisyonun gerekçeli teklifi ile ve bir defaya mahsus olmak üzere, birleşik toplantıda görüşmesiz oya sunulur ve salt çoklukla en çok 7 güne kadar uzatılabilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı efendim?.. Maddeyi yüksek oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Karma Komisyon Başkanına vekâlet

MADDE 42. — Karma komisyonların tabii başkanı olan en kıdemli Yargıtay temsilcisinin mâzereti halinde, ondan sonra gelen kıdemli Yargıtay temsilcisi Başkanlık görevini yapar. Onunda mâzereti varsa Başkanlık görevi daha az kıdemli olan Yargıtay temsilcisine yapılır.

Bir Karma Komisyonun Başkanlığına getirilen Yargıtay temsilcisi bu komisyona verilen iş sonuçlandırılıncaya kadar komisyon başkanlığında kalır.

Yargıtay temsilcilerinin kıdeminin tesbitinde, Yargıtay Daire başkanlarının başkanlık kıdemini, Yargıtay üyelerinin üyelik kıdemi göz önünde tutulur.

Bakanlık ile Karma Komisyon Başkanlığı bağdaşamaz.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Karma Komisyonca varılan sonuçların birleşik toplantıda oylanması

MADDE 43. — Komisyon tek bir metin üzerinde anlaşmaya varamadığı takdirde, beliren farklı görüşler seçilecek birer sözcü tarafından Kurucu Meclisin birleşik toplantısında açıklanır.

Kurucu Meclis üyeleri, bâzi noktaların aydınlatılmasını isterlerse, bu maksadı aşmamak şartıyla ve başkanın müsaadesiyle, yerlerinden sözcülere sual sorabilirler.

Metinler üzerinde müzakere açılmaz. Açıklamalar bittikten sonra, değişik metinler Karma Komisyonunda en az oy alan metinden başlamak suretiyle oylanır. Eşit oy almış metinlerin oylama sırasını başkan takdir eder. Oylama, 157 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin 7 nci fıkrası gereğince yapılır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı efendim?.. Olmadığına göre maddeyi yüksek oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Karma Komisyonunda konuşulacak konular

MADDE 44. — Karma Komisyonunda sadece Millî Birlik Komitesi ile Temsilciler Meclisinin üzerinde ittifak edemedikleri maddeler görüşülebilir. İhtilâflı olmıyan maddeler üzerinde görüşme açılmaz. Ancak, kanunun bütününde ahengi sağlamak için değişiklik yapılması gereken maddeler bu hükmün dışındadır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı efendim?.. Olmadığına göre maddeyi yüksek oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşik toplantıda oylama

MADDE 45. — 157 sayılı Kanunun 20 nci maddesi gereğince yapılacak oylamalarda, Millî Birlik Komitesi üyeleri ile Temsilciler Meclisi üyeleri ayrı ayrı oy kullanırlar.

İşari oylamanın mümkün olduğu ve sonu-

cu kesin olarak belli edebildiği hallerde bu yola başvurulur.

Başkan ve kâtipler oylama sonucu üzerinde tereddüde düşerler veya ittifak edemezlerse yahut üyelere beşi kalkıp bunu isterlerse, ayağa kalkma usulüne başvurulur. Başkanlık Divanı yine sonuçta ittifak edemez veya tereddüde düşerse yahut on üye ayağa kalkarak veya yazıyla açık oy talebcederlerse, açık oya başvurulur.

Açık oya başvurma, her üyenin üzerinde ismi yazılı beyaz, kırmızı, yeşil, renkli oy varakalarını kullanması suretiyle yapılabileceği gibi, adı okunan üyenin ayağa kalkarak (kabul), (ret), (çekimser) kelimelerinden birini söylemesi suretiyle de yapılabilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hükümetin bir kanun tasarısını geri alması

MADDE 46. — Hükümet, teklif ettiği bir kanun tasarısını Temsilciler Meclisi gündemine alınmadan önce, geri alabilir. Bu husus, Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisi Genel Kurullarına bildirilir. Tasarımın Temsilciler Meclisi gündemine alınmasından sonra geri alma, ancak Temsilciler Meclisi Genel Kurulunun kararıyla mümkündür.

Bu husustaki karar, Temsilciler Meclisi Başkanlığınca Millî Birlik Komitesine derhal bildirilir. Bir tasarı, Temsilciler Meclisi tarafından karara bağlandıktan sonra, Hükümetçe geri alınmaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurucu Meclis üyeleri tarafından yapılan kanun tekliflerinin geri alınması

MADDE 47. — Kurucu Meclis üyeleri tarafından teklif edilen kanun tasarılarının teklif sahipleri tarafından geri alınmak istenmesi halinde de yukardaki madde hükümleri uygulanır.

Teklif sahiplerinden bir kısmının tekliflerini geri almak istemeleri halinde, 157 sayılı Kanununun 19 ncu maddesi hükmü yerine getirilmeye kaydıyla, tasarı başka üyeler veya ilgili komis-

yon tarafından benimsenebilir. Bu takdirde müzakereye devam olunur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi Yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet Başkanının bir kanunu geri göndermesi halinde Karma Komisyon

MADDE 48. — Bir kanunun, Devlet Başkanı tarafından Kurucu Meclise geri gönderilmesi halinde, bu kanun, 38 nci maddeye göre kurulacak bir Karma Komisyonda incelenir. Kanunun kabulü sırasında esasen bir Karma Komisyon teşkil edilmişse, geri gönderilen kanun evvelce kurulmuş komisyonca incelenir.

Karma Komisyonca bu hususta hazırlanacak gerekçeli karar, üç gün içinde Kurucu Meclis Başkanlığına sunulur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölüm : V

Çeşitli hükümler

Başkanın söz alması ve oy kullanması hali

MADDE 49. — Kurucu Meclis birleşik toplantı başkanı söz alamaz. Ancak oya sunulan teklifte oy eşitliği olursa oyunu kullanabilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yazılı konuşmaların süresi

MADDE 50. — Kurucu Meclis birleşik toplantısında üyeler tarafından 10 dakikadan fazla yazılı metin okunamaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Meclis soruşturması

MADDE 51. — Meclis soruşturması açılması konusunda verilen karar, Millî Birlik Komitesi veya Temsilciler Meclisi, kararın kendilerine bildirilmesinden itibaren bir hafta içinde neticeye bağlamaya mecburdur. Aksi halde,

bu husustaki karar kesinleşmiş sayılır.

Kararların birbirine uygun olmaması halinde, 157 sayılı Kanununun 20 nci maddesine uygun olarak kurulacak karma komisyonun üç gün içinde hazırlayacağı rapor birleşik toplantıda aynı maddeye göre karara bağlanır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Kurucu Meclisi İdare Kurulu

MADDE 25. — Kurucu Meclisin müşterek idari işleri, Millî Birlik Komitesi Sekreterliği ile, biri başkanvekili olmak üzere Temsilciler Meclisi Başkanlık Divanının iki üyesinden müteşekkil «Kurucu Meclis İdare Kurulu» tarafından yürütülür.

Bu Kurul, Kurucu Meclis bütçesinin ita âmirliği ve Kurucu Meclis İdare âmirliği yetkilerine sahiptir; bu yetkilerin kurulun hangi üyeleri tarafından ne suretle kullanılacağını tâyin eder.

Bu kurul, aynı zamanda T. B. M. M. İçtüzüğü'nün 198 nci maddesinin 1, 2, 4 ve 5 nci bentleri ile 203 ncu maddesinin 5 nci ve 8 nci bentlerinde ve 206 nci maddelerinde yazılı görevleri bizzat ifa eder veya ne suretle ifa edileceğine dair kararlar verir.

TAŞMAN DERViŞ SAMİ — Burada Kurucu Meclisin idare kurulunda «Millî Birlik Komitesi Sekreterliği ile, biri Başkanvekili olmak üzere Temsilciler Meclisi Başkanlık Divanının iki üyesinden müteşekkil.» deniyor.

Millî Birlik Komitesi Sekreterliği, demek yetmez. Aded ne olacak, ne anlaşılacak bu «sekreterliği» tâbirinden, bunu anlamak istiyorum.

Buyurun, Adnan Başer,

BAŞER ADNAN — Efendim, bu 52 nci maddenin 2 nci paragrafında noktalı virgülden sonra, «bu yetkilerin kurulun hangi üyeleri tarafından, ne suretle kullanılacağını tâyin eder.» kısmının şu şekilde olması lâzım:

«Kurul, bu yetkilerin hangi üyeler tarafından ne suretle kullanılacağını tâyin eder.» Teklifim bu efendim.

BAŞKAN — Başka söz isteyen var mı? Buyurun Celâl Sungur.

SUNGUR CELÂL — Efendim, Kurula ka-

tılacak sekreterlerin adedi belli değil. Millî Birlik Komitesinin üç sekreteri vardır. Bugün fiilî durum budur. Bu husus vazih olarak belirtilmelidir. Kurucu Meclis İdare Kurulunun kaç üyeden meydana geleceği vazih olarak bilinmelidir.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — Muhterem arkadaşlarım; bu hüküm vaz'edilirken halen mevcudolan durum nazarı itibara alınmıştır. Halen Millî Birlik Komitesi Sekreterliği üç şahıstan terekübetmektedir. Fakat haklı olarak şöyle düşünülebilir; denilebilir ki; madem ki Millî Birlik Komitesi kendi İçtüzüğü'nü istediği gibi değiştirebilir, bunu beş veya altıya çıkarabilir. Fakat biz böyle düşünmedik ve böyle düşünmek için de bir sebep görmedik. Ve bu maddenin üstünde fazla titizlikle durmak için ayrıca bir sebep görmedik. İdari işler, fiilen yapılabilmesi lâzımgelen işler onlar tarafından yapılıyor. Bizim için mühim olan, Temsilciler Meclisi İdare Âmirliği ve Başkanlığına ait hükümler buraya verilmiştir. İdari işleri görebilmesi için bizim temsilcilerimizin, o kurul içinde bulunması ve ihtiyaçlarımızı dile getirmesiydi maksat. Yoksa bizden daha fazla olsun, onlardan da fazla olsun diye bir şeyimiz yoktur. Binaenaleyh bunun üstünde fazla durulmaması gerekir kanaatindeyim.

BAŞKAN — Baltacıoğlu Zeki.

BALTACIOĞLU ZEKİ — Efendim, sekreterlik denince sekreterlikte çalışan memurlar ve kâtipler kastediliyor gibi bir mâna çıkıyor.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — Efendim, Millî Birlik Komitesi İçtüzüğü'nde bir madde vardır. O maddeye istinaden yazılmıştır bu madde.

ZAMANGİL CAHİT — Efendim, tüzüğü'nün üstünde kelimelerin anlamlarını tâyin eden umumi anlayışlar vardır. «Sekreterliği» denince daktiloya kadar gider. Sekreterleri demekte bir mâni var mı?

AKSOY MUAMMER — Hiçbir mâni yoktur Sekreterliği yerine sekreterleri de denebilir.

TAŞMAN DERViŞ SAMİ — Burada konuşan komisyon sözcüsü arkadaşımızın ifadelelerini sureti katiyede reddediyorum. Ben hiçbir zaman dedikleri şekilde düşünmedim. Onlar üç, biz iki, gibi küçük hesaplar peşinde koşmadım. Komisyon sözcüsü arkadaşımız, «onlardan üç, bizden iki olmasının ehemmiyeti yok» gibi söz-

ler söylediler. Ben böyle bir itham altında bırakılacak söz söylemedim, adedin tasrih edilmesini istedim. Bunun izah edilmesini rica ederim.

BAŞKAN — Muammer Aksoy.

AKSOY MUAMMER — Efendim, asla ben de böyle düşünmedim. Eğer ifadem öyle anlaşılmışsa, öyle bir mâna çıkarılmışsa, özür dilerim, ifademi tashih ediyorum. Rakam üzerinde durmıyalım, dedim. Başka türlü düşünmedim. Bunu tasrih ederim.

BAŞKAN — Muhittin Gürün.

GÜRÜN MUHİTTİN — Bu maddede zannediyorum ki; açık bir nokta kalıyor. İkinci fıkrasında deniyor ki: Bu kurul, Kurucu Meclis bütçesinin İta Âmirliği yetkisine sahiptir. Muhasebe Umumiye Kanununun 123 ncu maddesine göre; ita âmirlik mevzuunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Reislîği ve Divanı Muhasebat ita âmiri idare âmirleridir. Burada yalnız Kurucu Meclis alınmış. Diğer iki bütçe açıkta kalmış. Bu itibarla Kurucu Meclis bütçelerinin yanına Devlet Başkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı kelimelerini ilâve etmek lâzımgelir zannederim.

BAŞKAN — Komisyon ne diyor efendim ..

KOMİSYON SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — İltihak ediyoruz.

BAŞKAN — Emin Soysal.

SOYSAL EMİN — Efendim, sözcü işi berbat ettiği için vazgeçtim.

BAŞKAN — Özür dilerim Emin Bey, daha evvel görmedim, adınız listede yazılı olduğu halde. Komisyon bu madde hakkındaki yeni teklifini getirsin, efendim.

GÜRÜN MUHİTTİN — Komisyon geri alsın, efendim.

KOMİSYON ADINA ÇELİKBAŞ FETHİ — Efendim, iki kelime ilâve edeceğim. Bu kurul Kurucu Meclis, sonra Devlet Başkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı bütçelerinin ita âmirliği... diye devam edecek.

BAŞKAN — Verilmiş bir takrir daha var, onu da okutuyorum :

Yüksek Başkanlığa

52 nci maddenin son fıkrasında T. B. M. Meclisinin 198 nci maddesinin fıkralarına atfedilen madde ve fıkralar aynen bir paragraf

içinde gösterilmesini teklif ediyoruz.

Saygılarımızla.

Yekta Karamustafaoğlu Salâhattin Tandal
Laskaris Kaludi

BAŞKAN — Efendim, bu takriri yüksek nazarlarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

52 nci maddeyi tadil veçhile tekrar okutup beyinize arz edeceğim.

MADDE 52. — Kurucu Meclisin müsterek idari işleri, Millî Birlik Komitesi Sekreterleri ile, biri başkanvekili olmak üzere Temsilciler Meclisi Başkanlık Divanının iki üyesinden müteşekkil «Kurucu Meclis İdare Kurulu» tarafından yürütülür.

Bu Kurul, Kurucu Meclis, Devlet Başkanlığı ve Sayıştay Başkanlığı bütçelerinin ita âmirliği ve Kurucu Meclis İdare âmirliği yetkilerine sahiptir; bu yetkilerin kurulun hangi üyeleri tarafından ne suretle kullanılacağını tâyin eder.

Bu kurul, aynı zamanda T. B. M. M. İçtüzüğünün 198 nci maddesinin 1, 2, 4 ve 5 nci bentleri ile 203 ncu maddesinin 5 nci ve 8 nci bentlerinde ve 206 nci maddesinde yazılı görevleri bizzat ifa eder veya ne suretle ifa edileceğine dair kararlar verir.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşik toplantılarda düzen

MADDE 53. — Birleşik toplantılarda, düzenin sağlanması ve lüzum görüldükte inzibat kuvveti ile askerî müfrezenin kullanılması hususlarında birleşik toplantı Başkanı yetkilidir. Bu yetkinin kullanılmasında Başkanın icra vasıtası Kurucu Meclis İdare Kuruludur.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dinleyici davetiyeleri

MADDE 54. — Kurucu Meclis toplantıları için, özel dinleyici kartı bastırılıp üyelere dağıtılır.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu tüzüğe aykırı diğer İçtüzük hükümleri

MADDE 55. — Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisi İçtüzüklerindeki Kurucu Meclisin görevine, yetkilerine, çalışma usul ve süre-

lerine ilişkin ve bu İktüzüğe aykırı hükümler uygulanmaz.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T. B. M. M. İktüzüğünün yürürlükte kalan hükümleri

MADDE 56. — T. B. M. M. nin 1957 yılından önce yürürlükte olan İktüzüğünün bu İktüzüğe aykırı olmıyan hükümleri, Kurucu Meclis Komisyon ve birleşik toplantılarında uygulanır. Adı geçen İktüzükteki parti sözcülerine ve parti gruplarına ait maddeler hükümsüzdür.

Genel Kurulun oyuna bağlı hususlar, Kurucu Meclis birleşik toplantısında salt çoğunlukla kararlaştırılır.

Milletvekilleriine ait haklar ve kayıtlar, Kurucu Meclis üyeleri hakkında uygulanır.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz isteyen var mı? Buyurun Cahit Zamangil.

ZAMANGİL CAHİT — Efendim, bir soru var. Tüzükte, kimi yerde (çoğunluk), kimi yerde de (çokluk) geçiyor. Salt çoğunluk mu, salt çokluk mu? Bunun hangisi münasipse onun kabul edilmesini komisyondan rica ediyorum, birinden birinin kabul edilmesi lâzım kanaatindeyim.

BAŞKAN — Bu düzeltme için maddeyi komisyona iade edelim.

ÇELİKBAŞ FETHİ (Komisyon üyesi) — Salt çoğunluk olacak.

ZAMANGİL CAHİT — Müsaade eder misiniz Başkanım, izah edeyim.

BAŞKAN — Buyurun.

ZAMANGİL CAHİT — Efendim, anlaşılıyor ki, komisyon üyelerinin bir kısmı çokluk, bir kısmı çoğunluk diyor. Biz meseleyi halledebiliriz. Komisyon salt çoğunluğa iltihak ederse mesele halledilmiş olur.

BAŞKAN — Bu tashihi oyunuz sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Bundan evvel kabul ettiğiniz maddelerde geçen çokluk kelimesi çoğunluk olarak tashih edilmiştir.

Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İktüzükteki değişiklik

MADDE 57. — Bu İktüzüğün değiştirilme-

sinde kanunların değiştirilmesindeki usule uyulur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Olmadığına göre Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir takrir vardır. Okuyoruz.

Yüksek Başkanlığa

15 nci maddenin yeniden müzakeresini, 157 sayılı Kanunun 18 nci maddesinin 2 nci paragrafının ışığı altında arz ve teklif ederiz.

Emîn Soysal

Celâl Sungur

Mustafa Kepir

Kalüstyan Herpine

SOYSAL EMİN — Müsaade ederseniz, izahata bulunayım. Takrir sahibi bulunuyorum.

BAŞKAN — Bir takrir daha var, onu da okuyoruz.

Yüksek Başkanlığa

Tüzük tasarısı metninde bazı maddelerde geçen «çekimser» kelimesinin doğrusu olan «çekin-ser» şeklinde düzeltilmesini arz ve teklif ederim.

Cemal Reşit Eyyüboğlu

BAŞKAN — Emin Soysal'ın bir takriri daha var, onu da okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

15 nci maddede «Anayasa ve Seçim Kanunu görüşmelerine ayrılan günlerde» sözünden sonra «barış, savaş ve yabancı devletlere karşı silâhlı kuvvet kullanmaya karar durumu» dışında tâbirinin konmasının oya konmasını arz ve teklif ederim.

Emin Soysal

BAŞKAN — Takririni izah etmek üzere, söz Emin Soysal'ın, buyurun efendim.

BALTACIOĞLU ZEKİ — Maddeler bitmedi...

BAŞKAN — Takriri izah etsinler.

SOYSAL EMİN — Muhterem arkadaşlarım, 15 nci maddede Anayasa ve Seçim Kanununun görüşmelerine ayrılan günlerde gündeme başka konu alınmaz deniyor. 157 sayılı Kanunun 18 nci maddesinin ikinci bendinde (Bunun dışında kanunları yapma, değiştirme, yorumlama ve yürürlükten kaldırma; bütçe kesinhesap tasarılarını ve eklerini görüşme ve kabul etme; barışa, savaşa, yabancı devletlere karşı silâhlı kuvvet kullanılma-

sına ve zorlama tedbirleri alınmasına karar verme; yabancı devletler ve milletlerarası teşekküllerle yapılan anlaşmalarla sözleşme ve her türlü anlaşmaları ve Bakanlar Kurulunca ilân edilen sıkı yönetim kararını onaylama yetkileri Kurucu Meclise aittir) denilmektedir. Hini hacette, Allah göstermesin bir harb vukuunda Anayasa ve Seçim kanun tasarılarının müzakereleri sırasında, bir savaş zuhur ederse, Silâhlı Kuvvetlerin kullanılması mevzu bahis olursa, bu takdirde, o zaman, biz Anayasa ve Seçim kanunu tasarılarının müzakerelerine devam edelim mi diyeceğiz? Bu bir zarurettir. Gelen maddeyi müzakere etmeyecek miyiz? (O fevkalâde hal, sesleri)

BAŞKAN — Sayın Emin Soysal, bir dakika. Şimdi, siz maddenin izahına giriştiniz. Müzakere edilmesi kabul edilmedi ki, henüz.

SOYSAL EMİN (Devamla) — Şimdi, Anayasa sarıh olan, harb ilânı, barış yapma salâhiyeti Meclisindir. Bu madde böyle olduğuna göre, başka bir şey hiçbir zaman müzakere edilmez, dersek o zaman Anayasaya ve kanuna aykırı bir tüzük maddesi tedvin etmiş oluruz. Bu maddeyle bir fıkra ilâvesi hususunda bir önerge veriyorum. Yüksek tensiplerinize mazhar olursa, bir boşluk bırakmamış oluruz. Bu kanaatle önergem. Yüksek Başkanlığa takdim ediyorum.

BAŞKAN — Bu hususta komisyonun görüşü var mı?

AKSOY MUAMMER — Var efendim, söz istiyorum.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — Arkadaşlarım, gündemin sırası 4 neü maddede yazılıdır. Eskiden de 78 neü madde. Orada da olduğu gibi şimdi Kurucu Meclisin gündeminde de son fıkrada ancak Kurucu Meclis Genel Kurulu gerekirse bu sırayı değiştirebilir diye umumi bir kaide vaz' edilmiş oluyor. Biz o kanaatteyiz ki; biz bu kaideye istinaden fevkalâde hal mevzu bahis olduğunda son maddede tatbik edilir ve öncelik ve takdimen reye alınır, müzakere başlar ve mesele halledilir. Yani 4 neü madde meseleyi halletmektedir.

BAŞKAN — Şimdi huzurunuzda okunan takrirle tekriri müzakere talebedilmektedir. Bunu reylerinize arz edeceğim. Kabul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi de Cemal Reşit Eyüboğlu arkadaşımızın takriri vardır, onu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Tüzük tasarısı metninde bâzı maddelerde geçen (Çekimser) kelimesinin doğrusu olan (Çekinser) şeklinde düzeltilmesini arz ve teklif ederim.

Cemal Reşit Eyüboğlu

BAŞKAN — Komisyon iştirak ediyor mu?
KOMİSYON SÖZCÜSÜ AKSOY MUAMMER — İştirak ediyoruz efendim.

BAŞKAN — Komisyon da iştirak ediyor. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.
Maddelere devam ediyoruz.

MADDE 58. — Bu İçtüzük kabulü tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 59. — Bu İçtüzük hükümlerini Kurucu Meclis yürütür.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının heyeti umumiyesi üzerinde lehte ve aleyhte olmak üzere iki arkadaşta söz vereceğim. Lûtfen işaret buyursunlar.

ALPASLAN FEHMİ — Tasarının lehinde söz istiyorum efendim.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

ALPASLAN FEHMİ (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, bir vakianın tesbitinde fayda mülâhaza ettiğim için huzurunuzu işgal etmiş bulunuyorum. Tasarının gerek ilk hazırlayıcıları ve gerekse komisyonlarımız Kurucu Meclis İçtüzüğü ile Temsilciler Meclisi İçtüzüğünü hazırlarken salâhiyetlerin nasıl kullanılması lâzımgeldiği üzerinde durmaksızın vazifelerin nasıl yapılacağı düşüncesi içinde, bu tüzükleri hazırlamış bulunuyorlar. En kısa zamanda vazifeyi yerine getirme yollarını bize açtılar. Bu itibarla kendilerine şükran borcumuzu burada ifade etmek isterim. Hepsinizi hürmetle selâmlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN — Kaludi Laskaris,

LASKARIS KALUDİ — Muhterem arkadaşlar, aleyhinde konuşmanın mânası, kabul buyurulan içtüzüğü beğenmemek değildir. Birçok maddelerinde, lüzumlu gördüğüm hususlar yer almamıştır. Meselâ burada 52 neü madde-

nin son fıkrasında, «Bu kurul, aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 198 nci maddesinin 1, 2, 4 ve 5 nci bentleri ile 203 ncü maddesinin 5 nci ve 8 nci bentlerinde ve 206 ncı maddesinde yazılı görevleri bizzat ifa eder veya ne suretle ifa edileceğine dair kararlar verir.» deniyor. Şimdi, burada atıf yapılan fıkraları bilen var mı? Ben bilmiyorum. Eğer komisyon eski tüzükteki maddeleri buraya ilâve ederse o vakit çok iyi olur, tatbikatta kolaylık olur. Bu atıfların yerine, atıf yapılan maddeler, bu tüzüğün maddelerinin altına ayrı fıkra halinde ilâve edilmesi lâzımgelir.

İkinci bir misal vereceğim. 56 ncı maddede «Türkiye Büyük Millet Meclisinin, 1957 yılından önce yürürlükte olan İçtüzüğü'nün bu İçtüzüğe aykırı olmıyan hükümleri...» deniyor. Bir de, tüzüğün bâzı maddelerinde 157 sayılı Kanundan bahsediliyor. Buraya gelen arkadaşlar, atıf yapılan kanunun maddesini arayacaklar, kitap karıştıracaklar. Atıflar yapacağımıza, bahsedilen bu kanun maddelerini, tüzük maddelerini buraya koyalım. Eski İçtüzükten faydalanılacak maddeleri de, bu tüzüğün ilgili maddesinin altına geçirsinler, faydalı olur. (Alkışlar)

BAŞKAN — Tasarının lehinde, alayhinde konuşulmuştur. Şimdi tasarının tümünü yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler efendim... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. (Alkışlar)

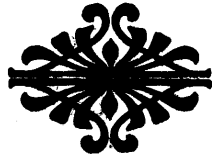
Kurucu Meclis İçtüzüğü bu suretle kabul edilmiş bulunuyor. Tatbikatının Meclisimiz ve memleketimiz için hayırlı olmasını temenni ederiz efendim. (Alkışlar)

Müsaade ederseniz bir mâruzatımız var, arz edeyim.

Kabul etmiş olduğunuz Temsilciler Meclisi İçtüzüğü'nün 10 ncu maddesi gereğince komisyonlar aday listesinin yarın Meclis üyelerine dağıtılmış olması icabetmektedir. Binaenaleyh hangi komisyona girmek isteyen üyelerin bunu en geç bugün idareci üye Bahri Yazır'a yazılı olarak bildirmelerini rica ediyoruz efendim.

Gündemde konuşulacak bir şey kalmamıştır. Kurulacak olan komisyonların aday tesbitine imkân verebilmek için 23.1.1961 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 17,30

Kurucu Meclis S. S A Y I S I : |

Kurucu Meclis İçtüzüğü ve İçtüzük Komisyonu raporu (2/1)

Kurucu Meclis Başkanlığına

Kurucu Meclisin birleşik toplantıları ile Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisi arasındaki faaliyet ve münasebetleri tanzim eden Kurucu Meclis İçtüzüğü, Kurucu Meclisin tasviplerine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

9 Ocak 1961

Millî Birlik Komitesinden
Aksoyođlu Refet

Temsilciler Meclisinden
Aksoy Muammer

Temsilciler Meclisinden
Feyziođlu Turhan

Temsilciler Meclisinden
Kapant Münci

Temsilciler Meclisinden
Tahtakılıç Ahmet

Temsilciler Meclisinden
Yetkin Nüvit

İçtüzük Komisyonu raporu

T. C.

Kurucu Meclis

Sayı : 2/1

Karar : 3

18 . 1 . 1961

Yüksek Başkanlığa

157 sayılı Kanununun 25 nci maddesi, Kurucu Meclisin çalışma tarzı hakkında bir İçtüzük yapılmasını âmir bulunmaktadır.

Bu maksadın temini için, komisyonumuz, kendisine tevdi olunan Kurucu Meclis İçtüzüğü Öntasarısını tetkik ederek ilişik tasarımı hazırlamıştır.

5 bölüm ve 59 maddeden ibaret olan tasarının hazırlanmasında, 1 ve 157 sayılı kanunların esasları ve bilhassa Anayasa ve Seçim Kanununun bir an önce kabulü amacı göz önünde tutularak, bu amacı sağlayacak hükümler konulmuştur. Diğer taraftan, yasama organının vazifelerine cevap verecek komisyonların kuruluşu ve çalışmaları tertip ve tanzim edilirken, Temsilciler Meclisi İçtüzüğündeki hükümler nazarı itibara alınarak, iki tüzük arasındaki ahengin teminine dikkat edilmiştir.

Tasarının birinci bölümü (Madde 1 - 4) «Genel hükümler» başlığı altında, Başkanlık Divanının kuruluş şeklini, gündemin tesbitini ve sırasını tanzim etmektedir.

İkinci bölüm (Madde 5 - 16), Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarına ilişkin ve 157 sayılı Kanunla Temsilciler Meclisi İçtüzüğü esaslarına uygun hükümleri ihtiva etmektedir.

Tasarının üçüncü bölümü (Madde 17 - 35) Kurucu Meclisin diğer komisyonları ve 1961 bütçesinin kabulü ile ilgili hükümleri düzenlenmiş bulunmaktadır. Komisyonumuz, Bütçe Komisyonuna, - dar zamanda başarmak zorunda olduğu ödevlerin ağırlığını göz önünde tutarak - Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonları gibi, lüzumunda alt komisyonlarda çalışacak 10 a kadar üyenin seçimini istemek imkânını tanımayı da uygun görmüştür.

Ayrıca, komisyonumuz, İçtüzük öntasarılarından farklı olarak, Dilekçe ve Hesapları İnceleme komisyonlarını birer Kurucu Meclis Komisyonu olarak telâkki ve tanzim etmiştir.

Dördüncü Bölüm (Madde 36 - 48), kanun teklifi ve görüşülmesi ile ilgili ve Temsilciler Meclisi İçtüzüğündeki hükümlere uygun olan esasları tesbit etmekte ve ayrıca 157 sayılı Kanunun 20 ve 21 nci maddesi hükümleri dairesinde Karma Komisyonu teşkil ve bunun çalışmalarını düzenlemektedir.

Nihayet beşinci ve son bölüm (Madde 49 - 59), «Çeşitli Hükümler» başlığı altında, «Meclis soruşturması», «Kurucu Meclis İdare Kurulu» ve «birleşik toplantılarda düzen» e mütaallik hükümleri tesbit etmektedir. Bu hükümlerin tanziminde, yukarıda da arz edildiği üzere, 1 ve 157 sayılı kanunların kabul ettiği esaslar dikkate alınmış, ayrıca 157 sayılı Kanunun 25 nci maddesi son fıkrası hükmüne uyularak, T. B. M. Meclisinin 1957 yılından önce yürürlükte olan İçtüzüğüne, bu İçtüzüğe aykırı olmayan hükümlerine atıf yapılmıştır.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçtüzük Komisyonu

Başkanı
Giritli İsmet

Başkan V.
Kümbetlioğlu Hikmet

Komisyon Sözcüsü
Aksoy Muammer

Kâtip
Hazer Mehmet

Üye
Arıkan Vedat

Üye
Arıdoğanlı Nurettin

Üye
Çağrı Esat

Üye
Çelikbaş Fethi

Üye
Kumrulu Zeki

Üye
Oğuz Ahmet

Üye
Yetkin Nüvit

İÇTÜZÜK TEKLİFİ

Kurucu Meclis İçtüzüğü

BÖLÜM : I

Genel hükümler

İçtüzüğün konusu

MADDE 1. — Kuruluşu, amacı ve görevi 13 . 12 . 1960 tarihli ve 157 sayılı Kanunda gösterilmiş olan Kurucu Meclis, bu İçtüzükteki hükümlere göre çalışır.

Başkanlık Divanı

MADDE 2. — Kurucu Meclis birleşik toplantılarında başkanlık, Millî Birlik Komitesinin bu maksata seçeceği üye ile Temsilciler Meclisi Başkanı arasında nöbetleşe yapılır. Mazeretleri halinde vekilleri başkanlık görevini yaparlar.

İlk birleşik toplantıya, Millî Birlik Komitesi tarafından seçilen Başkan başkanlık eder.

Birleşik toplantılarda, Millî Birlik Komitesinin kâtiplerinden biri ile, Temsilciler Meclisinin kâtiplerinden biri, kâtiplik görevini yaparlar.

Toplantı Başkanı ile iki kâtip, Başkanlık Divanını teşkil eder.

Gündemin tesbiti ve ilânı

MADDE 3. — Kurucu Meclis birleşik toplantılarının günü, saati ve gündemi, Millî Birlik Komitesinin Birleşik Toplantılar için seçeceği Başkan ile Temsilciler Meclisi Başkanı tarafından tesbit ve toplantı zamanından en az 24 saat önce ilân olunur.

Gündemin sırası

MADDE 4. — Kurucu Meclis birleşik toplantısının gündemi, aşağıdaki sıraya göre tanzim olunur :

- Başkanlığın Genel Kurula sunuşları,
- Karma Komisyon raporları,
- Kurucu Mecliste görüşülecek ve karara bağlanacak diğer konular.

~ Ancak Kurucu Meclis Genel Kurulu, gerekirse bu sırayı değiştirebilir.

İÇTÜZÜK KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kurucu Meclis İçtüzüğü

BÖLÜM : I.

Genel hükümler

İçtüzüğün konusu

MADDE 1. — Teklifin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Başkanlık Divanı

MADDE 2. — Kurucu Meclis birleşik toplantılarında Başkanlık, Millî Birlik Komitesinin bu maksatla seçeceği üye ile Temsilciler Meclisi Başkanı arasında nöbetleşe yapılır.

İlk birleşik toplantıya, Millî Birlik Komitesi tarafından seçilen Başkan başkanlık eder.

Birleşik toplantılarda, Millî Birlik Komitesinin kâtiplerinden biri ile, Temsilciler Meclisinin kâtiplerinden biri, kâtiplik görevini yaparlar.

Toplantı Başkanı ile iki kâtip, Başkanlık Divanını teşkil eder.

Gündemin tesbiti ve ilânı

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Gündemin sırası

MADDE 4. — Kurucu Meclis birleşik toplantısının gündemi, aşağıdaki sıraya göre düzenlenir :

- Başkanlığın Genel Kurula sunuşları,
- Karma Komisyon raporları,
- Kurucu Mecliste görüşülecek ve karara bağlanacak diğer konular.

~ Ancak, Kurucu Meclis Genel Kurulu, gerekirse bu sırayı değiştirebilir.

Teklif

BÖLÜM : II

Anayasa ve Seçim Kanununun hazırlanması

Anayasa ve Seçim Kanununun komisyonunda görüşülme süresi

MADDE 5. — Anayasa Komisyonu, Anayasa tasarısını ve Seçim Kanunu Komisyonu, Seçim Kanunu tasarısını en geç 10 Mart 1961 gününe kadar karara bağlayıp gerekçesi ile birlikte Temsilciler Meclisine vermeye mecburdur.

Bu süre içinde bitirilemeyen tasarılar, haliyle Temsilciler Meclisi gündemine alınır ve bunların görüşülmesine başlanır.

Başka komisyonlara seçilememe

MADDE 6. — Anayasa ve Seçim Kanunu Komisyonunda görev alan üyeler, bu görevleri sona ermedikçe başka komisyonlara seçilemezler.

Tâli komisyonlar

MADDE 7. — Anayasa Komisyonu, lüzumunda kuracağı tâli komisyonların çalışmalarına katılmak üzere, sayısı 10 u geçmemek şartıyla, Temsilciler Meclisinden üye seçilmesini isteyebilir ve bu seçime aday gösterebilir. Bu suretle seçilen üyeler, iştirak ettikleri tâli komisyon raporlarının Anayasa Komisyonundaki müzakerelerine katılabilirler; ancak oy kullanamazlar.

Seçim Kanununu ilgilendiren hükümlerin öncelikle karara bağlanması

MADDE 8. — Anayasa Komisyonu Anayasanın tümü üzerindeki görüşmeler sona erince Seçim Kanununu ilgilendiren Anayasa hükümlerini öncelikle görüşür ve komisyonun kurulduğundan başlayarak en geç 3 hafta içinde bu konulardaki kararlarını Seçim Kanunu Komisyonuna yazı ile bildirir.

Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının iş birliği

MADDE 9. — Anayasa ve Seçim Kanunu Komisyonları, bir konunun aydınlatılması baki-

İçtüzük Ko.

BÖLÜM : II

Anayasa ve Seçim Kanununun hazırlanması

Anayasa ve Seçim Kanununun komisyonunda görüşülme süresi

MADDE 5. — Teklifin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Başka komisyonlara seçilememe

MADDE 6. — Teklifin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Alt komisyonlar

MADDE 7. — Anayasa ve Seçim Kanunu Komisyonu, lüzumunda kuracağı Alt Komisyonların çalışmalarına katılmak üzere, sayısı 10 u geçmemek şartıyla, Temsilciler Meclisinden üye seçilmesini isteyebilir ve bu seçime aday gösterebilirler. Bu suretle seçilen üyeler iştirak ettikleri Alt Komisyon raporlarının Anayasa ve Seçim Kanunu Komisyonundaki müzakerelerine katılabilirler; ancak oy kullanamazlar.

Seçim Kanununu ilgilendiren hükümlerin öncelikle karara bağlanması

MADDE 8. — Teklifin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının iş birliği

MADDE 9. — Teklifin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Teklif

mından diğer komisyonun görüşünü ve kararını almaya ihtiyaç görürlerse, bu hususu yazı ile sorabilecekleri gibi, görüş birliğini sağlamak amacıyla birlikte toplanmayı da teklif edebilirler.

Görüşü sorulan komisyon, bu husustaki fikrini rapor halinde bildirir. Birlikte toplantı teklifi kabul edilirse, iki komisyon Anayasa Komisyonu Başkanının Başkanlığında toplanır.

Seçmen kütükleri ile ilgili Kanun

MADDE 10. — Seçim Kanunu Komisyonu, kanunun tümü üzerindeki görüşmeleri bitirince, seçmen kütükleriyle ilgili hükümleri öncelikle görüşerek ayrı bir kanun tasarısı halinde Temsilciler Meclisine sunar.

Anayasa Karma Komisyonu

MADDE 11. — 157 sayılı Kanunun 31 nci maddesi gereğince kurulacak Karma Komisyon, İçtüzüğün 33 nci maddesindeki esaslara göre seçilir.

Karma Komisyon, kurulmasını gerektiren kararın verilmesinden başlayarak en geç 24 saat içinde toplanır ve yedi gün içinde kararını verir.

Karma Komisyonun raporu, öncelikle Kurucu Meclis gündemine alınır.

Toplanma ve karar nı sabı

MADDE 12. — Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonları, üye sayısının salt çokluğu ile toplanır ve hazır bulunan üyelerin salt çokluğu ile karar verir.

Anayasa ve Seçim Kanunu Komisyonu tutanakları

MADDE 13. — Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının görüşmeleri tam olarak zapt olunur ve ses alma aleti ile de tesbit edilebilir.

Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının haftalık raporları

MADDE 14. — Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonları, her hafta sonunda, çalışmaların

İçtüzük Ko.

Seçmen kütükleri ile ilgili Kanun

MADDE 10. — Seçim Kanunu Komisyonu, seçmen kütükleriyle ilgili hükümleri öncelikle görüşerek hazırlar.

Bu hükümleri ayrı bir tasarı halinde Temsilciler Meclisine sunabilir.

Anayasa Karma Komisyonu

MADDE 11. — 157 sayılı Kanunun 31 nci maddesi gereğince kurulacak Karma Komisyon, İçtüzüğün 38 nci maddesindeki esaslara göre seçilir.

Karma Komisyon, kurulmasını gerektiren kararın verilmesinden başlayarak en geç 24 saat içinde toplanır ve yedi gün içinde kararını verir.

Karma Komisyonun raporu, öncelikle Kurucu Meclis gündemine alınır.

Toplanma ve karar nı sabı

MADDE 12. — Teklifin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Anayasa ve Seçim Kanunu Komisyonu tutanakları

MADDE 13. — Teklifin 13 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının haftalık raporları

MADDE 14. — Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonları, her hafta sonunda, çalışmaların gi-

Teklif

gidiş ve sonuçlarını, varsa çalışmalarını hızlandıracak tekliflerini, Temsilciler Meclisi Başkanlığına birer raporla bildirirler. Başkanlık bu raporları derhal bastırarak bütün Kurucu Meclis üyelerine dağıtır; komisyonların bir teklifi varsa derhal gündeme alır.

Anayasa ve Seçim Kanunu ile ilgili birleşik toplantı başlayınca diğer çalışmaların durması

MADDE 15. — Anayasa ve Seçim Kanunu ile ilgili olarak 157 sayılı Kanunun 31 ne maddesine göre yapılacak birleşik toplantılar başladıktan sonra, tasarılar kabul edilinceye kadar, Anayasa ve Seçim Kanunu görüşmelerine ayrılan günlerde gündeme başka konu alınmaz. Görüşmeler aralıksız devam eder. Birleşik toplantıda eksine karar verilmedikçe diğer komisyon çalışmaları tatil edilir. Bu komisyonların Millî Birlik Komitesinin veya Temsilciler Meclisinin diğer çalışmaları hakkında konulmuş olan süreler, bu müddet içinde işlemez.

Kararlar toplantıya katılan üyelerin üçte iki çoğunluğu ile verilir.

Anayasa ve Seçim Kanununun tümü, açık oya sunulur.

Seçim kararının yayınlanması

MADDE 16. — 157 sayılı Kanunun 33 ne maddesi gereğince seçim gününün tâyini için yapılacak birleşik toplantıda aynı kanunun 27 ne maddesinin 1 ne fıkrasına uyularak verilecek karar, Resmî Gazetede derhal yayınlanır.

BÖLÜM : III

1961 Bütçesinin kabulü

Bütçe Komisyonunun seçilmesi

MADDE 17. — Temsilciler Meclisi, Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının seçiminin sonra, en az bir gün önce gösterilecek adaylar arasından Bütçe Komisyonuna gizli oyla 10 üye seçer ve isimlerini derhal Millî Birlik Komitesi Başkanlığına yazı ile bildirilir.

İçtüzük Ko.

diş ve sonuçlarını, varsa çalışmalarını hızlandıracak tekliflerini, Temsilciler Meclisi Başkanlığına birer raporla bildirirler. Başkanlık bu raporları derhal bastırarak bütün Kurucu Meclis üyelerine dağıtır; komisyonların bir teklifi varsa öncelikle gündeme alır.

Anayasa ve Seçim Kanunu ile ilgili birleşik toplantı başlayınca diğer çalışmaların durması

MADDE 15. — Anayasa ve Seçim Kanunu ile ilgili olarak 157 sayılı Kanunun 31 ne maddesinin 4 ne fıkrasına göre yapılacak birleşik toplantılar başladıktan sonra, tasarılar kabul edilinceye kadar, Anayasa ve Seçim Kanunu görüşmelerine ayrılan günlerde gündeme başka konu alınmaz. Görüşmeler aralıksız devam eder. Birleşik toplantıda aksine karar verilmedikçe diğer komisyon çalışmaları tatil edilir. Bu komisyonların, Millî Birlik Komitesinin veya Temsilciler Meclisinin diğer çalışmaları hakkında konulmuş olan süreler, bu müddet içinde işlemez.

Kararlar oylamaya katılan üyelerin üçte iki çoğunluğu ile verilir.

Anayasa ve Seçim Kanununun tümü, açık oya sunulur.

Seçim kararının yayınlanması

MADDE 16. — Teklifin 16 ne maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM : III

Bütçe Komisyonu ve diğer komisyonlar

A) Bütçe Komisyonu ve 1961 bütçesinin kabulü

Bütçe Komisyonunun seçilmesi

MADDE 17. — Temsilciler Meclisi, Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının seçiminin sonra, en az bir gün önce gösterilecek adaylar arasından Bütçe Komisyonuna gizli oyla 10 üye seçer ve isimlerini derhal Millî Birlik Komitesi Başkanlığına yazı ile bildirilir.

Teklif

Millî Birlik Komitesi, bu yazının alınmasından sonra en geç iki gün içinde Bütçe Komisyonuna 10 üye seçer.

Kurucu Meclis İdare Kurulu Komisyonu 24 saat içinde toplantıya çağırır.

Bütçe Komisyonu Başkanlık Divanı ve Kalemî

MADDE 18. — İlk toplantısını en yaşlı üyenin başkanlığında yapan Kurucu Meclis Bütçe Komisyonu, bir Başkan ve bir Başkan Yardımcısı ile bir veya birkaç sekreter üye ve genel sözcü seçerek, toplantı ve çalışma usullerini kararlaştırır. Komisyon, ayrıca bakanlıklar ve katma bütçeli daireler için yeteri kadar sözcü seçer.

Bütçe Komisyonunun bir Kalem Müdürü ve yardımcısı, bir başkâtip ve yardımcısı ve bir memuru vardır.

Bütçe Komisyonun tutanakları

MADDE 19. — Bütçe Komisyonunun bütçenin tümü ile Bakanlık ve katma bütçeli daireler bütçelerinin tümü üzerindeki görüşmeleri aynen zaptolunur. Diğer görüşmeler, aksine karar verilmedikçe, özet olarak zaptolunur.

Bütçe Komisyonunda toplanma ve karar nisabı üyeliğın düşmesi

MADDE 20. — Bütçe Komisyonu, üyelerinin salt çokluğu ile toplanır ve toplantıya katılan üyelerin salt çokluğu ile karar verir.

İzinsiz veya özürsüz 5 toplantıya katılmayan üye Komisyon kararıyla istifa etmiş sayılır ve yerine üyesi olduğu komite veya Meclisten Bütçe Komisyonu Başkanının yazısı üzerine yenisi seçilir.

Bütçe Komisyonunun görevleri ve bütçe tasarısını tamamlama tarihi

MADDE 21. — Bütçe Komisyonu, 1961 Bütçe Kanunu ile ona bağlı bakanlık bütçelerini ve Kurucu Meclisin süresi içinde gelecek olan kesin hesapları inceleyip karara bağlar. Komisyon, 1961 bütçesini en geç 15 Şubat 1961

İçtüzük Ko.

Millî Birlik Komitesi, bu yazının alınmasından sonra en geç iki gün içinde Bütçe Komisyonuna 10 üye seçer.

Bütçe Komisyonu Başkanlık Divanı ve Kalemî

MADDE 18. — Kurucu Meclis Bütçe Komisyonu ilk toplantısında bir Başkan ve bir Başkanvekili ile bir veya birkaç sekreter üye ve genel sözcü seçerek, toplantı ve çalışma usullerini kararlaştırır. Komisyon, ayrıca bakanlıklar ve katma bütçeli daireler için yeteri kadar sözcü seçer.

7 nci madde hükmü bu komisyon hakkında da uygulanır.

Bütçe Komisyonunun bir Kalem Müdürü ve yardımcısı, bir başkâtip ve yardımcısı ve bir memuru vardır.

Bütçe Komisyonun tutanakları

MADDE 19. — Teklifin 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonunda toplanma ve karar nisabı üyeliğın düşmesi

MADDE 20. — Teklifin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe Komisyonunun görevleri ve bütçe tasarısını tamamlama tarihi

MADDE 21. — Bütçe Komisyonu, 1961 Bütçe Kanunu ile ona bağlı bakanlık bütçelerini ve Kurucu Meclisin süresi içinde gelecek olan kesin hesapları inceleyip karara bağlar. Komisyon, 1961 bütçesini en geç 15 Şubat 1961 günü Ku-

Teklif

günü Kurucu Meclis İdare Kuruluna sunacak şekilde çalışmasını düzenler.

Bütçe Komisyonunda görüşme ve oylama usulü

MADDE 22. — Bütçe Komisyonunda bütçenin tümü üzerindeki görüşme bittikten sonra, maddelere geçilmesi oya konur. Maddelere geçilmenin kabul edilmesi halinde, bütçe Hükümet'e iade olunur. Kabul edilirse, her Bakanlık ve daire bütçesi fasıl fasıl oya sunulur. Görüşme ve oylama fasıllar üzerinde olur. Ancak bir fasıl içindeki maddeler hakkında değişiklik teklifleri varsa, önce bu teklifler oylanır. Her bakanlık veya daire bütçesinin fasılları görüşülüp oylandıktan sonra, tümü tekrar oya sunulur.

Gizli oturum

MADDE 23. — Bütçe Komisyonunda gizli oturum yapılmasını, ilgili Bakan veya Komisyon üyelerinin üçte biri isteyebilir. Buna karar verildiği takdirde, Bakan ve onun uygun göreceği uzmanlarla Komisyon üyelerinden başkası toplantıya katılamaz. Gizli oturum yapılması, toplantıya katılanların konuşulanları sır olarak saklamaya söz vermiş olmaları demektir.

Masraf artıracak veya gelirleri azaltacak teklifler

MADDE 24. — a) 1961 Bütçe Kanunu ile ilgili olarak masrafların artırılmasını veya gelirlerin eksiltilmesini lüzumlu kılacak her türlü değişiklik veya ek madde teklifleri;

b) Genel ve zatî maaşlar, tahsisat, gündelik veya yollukların artırılmasına, veya bunların yürürlükteki kanunlarla belli sınırlar dışında genişletilmesine veya memurluk ihdasına ilişkin her türlü değişiklik veya ek madde teklifleri; Hükümetçe veya Bütçe Komisyonunca yapılabilir. Bu gibi teklifler, en az üçü Millî Birlik Komitesinden olmak üzere 30 Kurucu Meclis üyesinin imzasını taşıyan önergelerle de yapılabilir.

İçtüzük Ka.

ruçu Meclis İdare Kuruluna sunacak şekilde çalışmasını düzenler.

23 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi gereğince Yasama Organı Başkanlığına verilen raporlar da bu komisyonda incelenir.

Bütçe Komisyonunda görüşme ve oylama usulü

MADDE 22. — Bütçe Komisyonunda bütçenin tümü üzerindeki görüşme bittikten sonra, maddelere geçilmesi oya konur. Maddelere geçilmenin kabul edilmesi halinde, bütçe Hükümet'e iade olunur. Kabul edilirse, her Bakanlık ve daire bütçesi fasıl fasıl oya sunulur. Görüşme ve oylama fasıllar üzerinde olur. Ancak bir fasıl içindeki maddeler hakkında değişiklik teklifleri varsa, önce bu teklifler oylanır. Her bakanlık veya daire bütçesinin fasılları görüşülüp oylandıktan sonra, tümü tekrar oya sunulur.

Genel bütçeden ödenek alan katma bütçeler genel bütçenin kabulünden önce görüşülemez.

Gizli oturum

MADDE 23. — Bütçe Komisyonunda gizli oturum yapılmasını, ilgili Bakan veya Komisyon üyelerinin üçte biri isteyebilir. Buna karar verildiği takdirde, Bakan ve onun uygun göreceği uzmanlarla Kurucu Meclis üyelerinden başkası toplantıya katılamaz. Gizli oturum yapılması, toplantıya katılanların konuşulanları sır olarak saklamaya söz vermiş olmaları demektir.

Masraf artıracak veya gelirleri azaltacak teklifler

MADDE 24. — 1961 Bütçe Kanununun ile ilgili olarak :

a) Masrafların artırılmasını veya gelirlerin eksiltilmesini gerektirecek her türlü değişiklik veya ek madde teklifleri;

b) Genel ve zatî maaşlar, tahsisat, gündelik veya yollukların artırılmasına veya bunların yürürlükteki kanunlarla belli sınırlar dışında genişletilmesine veya memurluk ihdasına ilişkin her türlü değişiklik veya ek madde teklifleri;

Hükümetçe veya Bütçe Komisyonunca yapılabilir.

Bu gibi teklifler, en az üçü Millî Birlik Ko-

Teklif

Ancak bu takdirde, artırılması teklif edilen masrafi karşılayacak mâkul gelir kaynağını yahut eksiltilmesi istenen geliri karşılayacak mâkul tasarruf yollarını veya yeni gelir kaynağını belirtmek şarttır.

Yukardaki fıkraya göre Kurucu Meclis üyeleri tarafından yapılacak teklifler ilgili daire veya Bakanlık bütçesinin tümü üzerindeki görüşmeler bitmeden önce Bütçe Komisyonu Başkanlığına verilmek gerekir.

Daha sonra verilecek tekliflerin Bütçe Komisyonunda görüşülebilmesi, bu tekliflerin komisyon üyelerinden biri tarafından benimsenmesine ve bu konuda görüşme açılmasının Komisyona kabulüne bağlıdır.

Bütçenin Kurucu Meclis Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında, üyeler tarafından yukarıda belirtilen mahiyette değişiklik veya ek madde teklifi yapılamaz.

Bütçenin bastırılıp dağıtılması ve birleşik toplantı gündemine alınması

MADDE 25. — 1961 Bütçe Kanunu ile ona bağlı olan bütçeler, Bütçe Komisyonunca tamamen kabul edilince, gerekçesiyle birlikte Kurucu Meclis İdare Kurulu tarafından derhal bastırılıp üyelere dağıtılır ve dağıtımdan 3 gün sonra Kurucu Meclis birleşik toplantısının gündemine alınır.

Gündeme başka madde alınmaması

MADDE 26. — Bütçe müzakereleri süresince, birleşik toplantıların gündemine, hakkında öncelik kararı verilenler dışında her hangi bir madde alınmaz.

Bütçe müzakerelerinde söz alma ve söz verme sırası

MADDE 27. — Bütçe müzakerelerinde, Bütçe Komisyonu Kalem Müdürüne, önceden konuşmanın konusu, lehte, aleyhe veya üzerinde olduğu ve süresi tasrih edilmek suretiyle önceden söz isteği kaydedirilebilir.

İçtüzük Ko.

mitesinden olmak üzere 30 Kurucu Meclis üyesinin imzalarını taşıyan önergelerle de yapılabilir. Ancak bu takdirde, artırılması teklif edilen masrafi karşılayacak mâkul gelir kaynağını yahut eksiltilmesi istenen geliri karşılayacak mâkul tasarruf yollarını veya yeni gelir kaynağını belirtmek şarttır.

Yukardaki fıkraya göre Kurucu Meclis üyeleri tarafından yapılacak teklifler ilgili daire veya bakanlık bütçesinin tümü üzerindeki görüşmeler bitmeden önce Bütçe Komisyonu Başkanlığına verilmek gerekir.

Daha sonra verilecek tekliflerin Bütçe Komisyonunda görüşülebilmesi, bu tekliflerin komisyon üyelerinden biri tarafından benimsenmesine ve bu konuda görüşme açılmasının komisyona kabulüne bağlıdır.

Bütçenin Kurucu Meclis Genel Kurulunda görüşülmesi sırasında, üyeler tarafından yukarıda belirtilen mahiyette değişiklik veya ek madde teklifi yapılamaz.

Bütçenin bastırılıp dağıtılması ve birleşik toplantı gündemine alınması

MADDE 25. — Teklifin 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Gündeme başka madde alınmaması

MADDE 26. — Teklifin 26 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe müzakerelerinde söz alma ve söz verme sırası

MADDE 27. — Bütçe müzakerelerinde, Bütçe Komisyonu Kalem Müdürüne, konuşmanın konusu, lehte, aleyhte veya üzerinde olduğu ve süresi tasrih edilmek suretiyle önceden söz isteği kaydedirilebilir.

Teklif

Millî Birlik Komitesi Sekreterliği ile Temsileiler Meclisi Başkanlık Divanı müştereken konuları düzenlemek ve çeşitli görüşlerin belirtilmesine imkân vermek üzere müracaat sırasını da nazara alarak konuşmaların sırasını tâyin ederler.

İlgili bakan ile Bütçe Komisyonunun Başkan ve Sözcüsü sıraya tâbi olmadan söz alabilirler.

Son söz Kurucu Meclis üyesinindir.

Her bakanlığın bütçesini oylama zamanını tesbit

MADDE 28. — Kurucu Meclis birleşik toplantısında bütçenin tümü üzerinde görüşmeler bittikten sonra, bütçenin vaktinde yetişmesi için, her bakanlık ve daire bütçesinin oya sunulma zamanı, Millî Birlik Komitesi Sekreterliği ile Temsileiler Meclisi Başkanlık Divanı tarafından birlikte tesbit edilir.

Oylama

MADDE 29. — Bakanlık ve daire bütçeleri ile katma bütçelerin her birinin tümü üzerinde görüşmeler bittikten sonra, bu bütçeler fasıl fasıl okunup tümü oya sunulur. Bütün bütçeler bittikten sonra Bütçe Kanunu madde madde oylanır ve tümü açık oya konur.

İçtüzük Ko.

Kurucu Meclis birleşik toplantıları gündemini tesbit etmekle görevli başkanlar, konulara göre düzenlemek ve çeşitli görüşlerin belirtilmesine imkân vermek üzere müracaat sırasını da nazara alarak konuşmaların sırasını birlikte tâyin ederler.

İlgili bakan ile Bütçe Komisyonunun Başkan ve Sözcüsü sıraya tâbi olmadan söz alabilir.

Son söz Kurucu Meclis üyesinindir.

Her bakanlığın bütçesini oylama zamanını tesbit

MADDE 28. — Kurucu Meclis birleşik toplantısında bütçenin tümü üzerinde görüşmeler bittikten sonra, bütçenin vaktinde yetişmesi için, her bakanlık ve daire bütçesinin oya sunulma zamanı, yukarıki maddede sözü geçen başkanlar tarafından tesbit edilir.

Oylama

MADDE 29. — Bakanlık ve daire bütçeleri ile katma bütçelerin her birinin tümü üzerinde görüşmeler bittikten sonra, bu bütçeler fasıl fasıl okunup tümü oya sunulur. Bütün bütçeler bittikten sonra Bütçe Kanunu madde madde oylanır ve tümü açık oya konur.

B) Diğer komisyonlar

Dışişleri Komisyonu

MADDE 30. — Yabancı devletler ve milletlerarası kurullar ile yapılan anlaşma, sözleşme ve her türlü anlaşmalar Temsilciler Meclisinin Dışişleri Komisyonu ile Millî Birlik Komitesinin bu maksat ile seçeceği üyelerden kurulan (Kurucu Meclis Dışişleri Komisyonu) nda incelendikten sonra Genel Kurul gündemine alınır.

Hesapları İnceleme Komisyonu

MADDE 31. — Meclis Hesapları ve Sayıştay görevleri ile ilgili teklifleri incelemek ve Meclis

Teklif

İçtüzük Ko.

Kütüphanesinin düzenlenme ve yönetilmesine nezret etmek üzere Temsilciler Meclisinden seçilecek 5 üye ile Millî Birlik Komitesinden seçilecek üyelerden meydana gelen bir (Hesapları İnceleme Komisyonu) kurulur.

Dilekçe Komisyonu

MADDE 32. — Anyasanın 82 nci maddesi gereğince yurttaşların Kurucu Meclise gönderecekleri dilekçeleri inceleyip gereğini yapmak için Temsilciler Meclisinden seçilecek 10 üye ile Millî Birlik Komitesinin bu maksat için görevlendireceği üyelerden meydana gelen bir (Dilekçe Komisyonu) kurulur.

Bu Komisyonun emrinde gerektiği kadar raporör ve memurlardan ibaret büro bulunur.

Geçici Komisyonlar

MADDE 33. — Kurucu Meclisin Doğrudan doğruya birleşik toplantı halinde kullanacağı yetkilere ilişkin konular için geçici komisyonlar kurulabilir.

Yeter sayı ve görüşme usulü

MADDE 34. — Kurucu Meclisin kuracağı geçici veya sürekli komisyonların üyelerinden en az ikisi Millî Birlik Komitesi üyelerinden seçilir.

Komisyonlar, üyelerinin salt çokluğu ile toplanır ve mevcudun salt çokluğu ile karar verir.

Kurucu Meclis Komisyonlarının dışardan bilgi ve mütalâa almaları

MADDE 35. — Kurucu Meclis Komisyonları lüzum görürlerse, ilgili Bakanları, Bakanlık temsilcilerini, Devlet memurlarını, ilim ve ihtisas sahiplerini çağırıp dinleyebilirler. Resmî dairelerden bilgi isteyebilecekleri gibi Danıştardan mütalâa da alabilirler.

BÖLÜM : IV

Kanun teklifleri, bunların görüşülmesi ve kabulü

Kanun teklifleri

MADDE 30. — Bakanlar Kurulunca teklif edilecek kanun tasarıları Temsilciler Meclisi

BÖLÜM : IV

Kanun teklifleri, bunların görüşülmesi ve kabulü

Kanun teklifleri

MADDE 36. — 157 sayılı Kanunun 19 ncu maddesi uyarınca gerek Bakanar Kurulu, gerek

Teklif

Başkanlığına verilir. Bu hususta Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 66 nci maddesi hükmü uygulanır. Kurucu Meclis üyelerince 157 sayılı Kanunun 19 ncu maddesi gereğince teklif edilecek kanun tasarıları hakkında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 67 nci maddesi uygulanır.

Kanun tasarılarının kabulünde süreler

MADDE 31. — Temsilciler Meclisi Başkanlığına verilen bir tasarı, komisyon çalışmaları dâhil, Temsilciler Meclisinde en geç 30 gün içinde karara bağlanarak Millî Birlik Komitesi-ne gönderilir.

Millî Birlik Komitesi bu tasarıyı, en geç, Temsilciler Meclisinin görüşme süresinin (komisyondaki görüşme süresi dâhil) yarısı kadar süre içinde sonuçlandırılır. Ancak bu süre 7 günden az olamaz.

Millî Birlik Komitesi Temsilciler Meclisinden gelen metni aynen kabul etmediği takdirde, Temsilciler Meclisinde yapılacak ikinci görüşme, Millî Birlik Komitesindeki görüşme süresinin yarısını geçemez. Ancak bu süre 7 günden az olamaz.

Temsilciler Meclisi, Millî Birlik Komitesinin verdiği neticeyi aynen kabul etmezse, tasarı derhal kurulacak Karma Komisyona verilir.

Karma Komisyonunun seçilmesi

MADDE 32. — 157 sayılı Kanunun 20 ve 21 nci maddelerine göre Karma Komisyon kurulması gerekirse, Temsilciler Meclisinin Karma Komisyon kurulmasını zaruri kılan kararından en geç 48 saat sonra toplanacak şekilde, Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisi ayrı ayrı gizli oyla Karma Komisyon üyelerini seçerler.

Temsilciler Meclisi Başkanı, bu maksatla durumu derhal Millî Birlik Komitesi Başkanlığına bildirir.

Millî Birlik Komitesinde ve Temsilciler Meclisinde Karma Komisyona üye seçilirken, ilgili komisyon veya komisyonlardan en az ikişer üye alınması şarttır.

Kanun Geçici Komisyonda görüşülmüşse, Karma Komisyona gönderilecek en az iki üye Geçici Komisyon üyeleri arasından seçilir. İl-

İçtüzük Ko.

Kurucu Meclis üyeleri tarafından teklif edilen kanun tasarıları Temsilciler Meclisi Başkanlığına verilir.

Kanun tasarılarının tümü ile maddelerinin gerekçeli olması şarttır.

Kanun tasarılarının kabulünde süreler

MADDE 37. — Teklifin 31 nci maddesi 37 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Karma Komisyonunun seçilmesi

MADDE 38. — Teklifin 32 nci maddesi 38 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklif

İçtüzük Ko.

gili komisyonlardan en az ikişer üyenin seçimini sağlamak için, oy puslaları iki bölüm halinde ve ilgili komisyon üyeleri ayrı olmak üzere yazılır.

Seçilen komisyon üyelerinin isimleri, Meclis başkanlarınca derhal yazılı olarak Karma Komisyon Başkanına bildirilir.

Karma Komisyonun amacı ve çalışması

MADDE 33. — Karma Komisyonun amacı, Millî Birlik Komitesi ile Temsilciler Meclisi arasında ihtilâflı kalan noktalarda uzlaştırıcı hal suretine ulaşmaktır.

Karma Komisyon toplantıları gizli yapılır.

Karma Komisyonun çalışma süresi

MADDE 34. — Başkan, Karma Komisyonu müddetinde toplar. Karma Komisyon kendisine verilen işi ilk toplantı tarihinden itibaren en geç 7 gün içinde sonuçlandırarak gerekçeli raporunu birleşik toplantı gündemine alınmak üzere üçüncü maddede sözü geçen kurula verir.

Sürenin uzatılması

MADDE 35. — Karma komisyonlara verilen işlerin sonuçlandırılması için bu tüzükte belirtilen süre, zaruri hallerde, komisyonun teklifiyle ve bir defaya mahsus olmak üzere, birleşik toplantıda salt çoklukla en çok 7 güne kadar uzatılabilir.

Karma Komisyon Başkanına vekâlet

MADDE 36. — Karma komisyonların tabii Başkanı olan en kıdemli Yargıtay temsilcisinin mazereti halinde, ondan sonra gelen kıdemli Yargıtay temsilcisi Başkanlık görevini yapar. Onun da mazereti varsa Başkanlık görevi daha az kıdemli olan Yargıtay temsilcisince yapılır.

Bir Karma Komisyonun Başkanlığına getirilen temsilci, bu komisyona verilen iş sonuçlandırılınca kadar Komisyon Başkanlığında kalır.

Yargıtay temsilcilerinin kıdeminin tesbitinde, Yargıtay daire başkanlarının başkanlık kı-

Karma Komisyonun amacı ve çalışması

MADDE 39. — Karma Komisyonun amacı, Millî Birlik Komitesi ile Temsilciler Meclisi arasında ihtilâflı kalan noktalarda uzlaştırıcı hal suretine ulaşmaktır.

Karma Komisyonun toplantılarına üyelerinden başkası katılamaz.

Karma Komisyonun çalışma süresi

MADDE 40. — Karma Komisyonu Başkanı müddetinde toplar.

Karma Komisyon kendisine verilen işi ilk toplantı tarihinden itibaren en geç 7 gün içinde sonuçlandırarak gerekçeli raporunu birleşik toplantı gündemine alınmak üzere üçüncü maddede sözü geçen kurula verir.

Sürenin uzatılması

MADDE 41. — Karma komisyonlara verilen işlerin sonuçlandırılması için bu tüzükte belirtilen süre, zaruri hallerde, komisyonun gerekçeli teklifi ile ve bir defaya mahsus olmak üzere, birleşik toplantıda görüşmesiz oya sunulur ve salt çoklukla en çok 7 güne kadar uzatılabilir.

Karma Komisyon Başkanına vekâlet

MADDE 42. — Karma komisyonların tabii Başkanı olan en kıdemli Yargıtay temsilcisinin mazereti halinde, ondan sonra gelen kıdemli Yargıtay temsilcisi Başkanlık görevini yapar. Onun da mazereti varsa Başkanlık görevi daha az kıdemli olan Yargıtay temsilcisince yapılır.

Bir Karma Komisyonun Başkanlığına getirilen Yargıtay temsilcisi bu komisyona verilen iş sonuçlandırılınca kadar komisyon başkanlığında kalır.

Yargıtay temsilcilerinin kıdeminin tesbitinde, yargıtay daire başkanlarının başkanlık kıdemi,

Teklif

demi, Yargıtay üyelerinin üyelik kıdemi göz önünde tutulur.

Karma Komisyonca varılan sonuçların birleşik toplantıda oylanması

MADDE 37. — Komisyon tek bir metin üzerinde anlaşmaya varamadığı takdirde, beliren farklı görüşler seçilecek birer sözcü tarafından Kurucu Meclisin birleşik toplantısında açıklanır.

Kurucu Meclis üyeleri, bazı nokalarını aydınlatılmasını isterlerse, bu maksadı aşmamak şartıyla ve başkanın müsadesiyle yerlerinden sözcülere sual sorabilirler.

Metinler üzerinde müzakere açılmaz. Açıklamalar bittikten sonra, değişik metinler Karma Komisyonunda en az oy alan metinden başlamak suretiyle oylanır. Eşit oy almış metinlerin oylama sırasını başkan takdir eder. Oylama, 157 sayılı Kanunun 20 ne maddesinin 7 ne fıkrası gereğince yapılır.

Karma Komisyonunda konuşulacak konular

MADDE 38. — Karma Komisyonunda sadece Millî Birlik Komitesi ile Temsilciler Meclisinin üzerinde ittifak edemedikleri maddeler görülebilir. İhtilâflı olmayan maddeler üzerinde görüşme açılmaz. Ancak, kanunun bütününde ahengi sağlamak için değişiklik yapılması gereken maddeler bu hükmün dışındadır.

Birleşik toplantıda oylama

MADDE 39. — 157 sayılı Kanunun 20 ne maddesi gereğince yapılacak oylamalarda, Millî Birlik Komitesi üyeleri ile Temsilciler Meclisi üyeleri ayrı ayrı oy kullanırlar.

İşari oylamanın mümkün olduğu ve sonucu kesin olarak belli edebildiği hallerde bu yola başvurulur.

Başkan ve kâtipler oylama sonucu üzerinde tereddüde düşerler veya ittifak edemezlerse yahut üyelere den beşi kalkıp bunu isterlerse, ayağa kalkma usulüne başvurulur. Başkanlık Divanı yine sonuçta ittifak edemez veya tereddüde dü-

İçtüzük Ko.

Yargıtay üyelerinin üyelik kıdemi göz önünde tutulur.

Bakanlık ile Karma Komisyon Başkanlığı bağdaşmaz.

Karma Komisyonca varılan sonuçların birleşik toplantıda oylanması

MADDE 43. — Teklifin 37 ne maddesi 43 neü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Karma Komisyonunda konuşulacak konular

MADDE 44. — Teklifin 38 ne maddesi 44 neü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Birleşik toplantıda oylama

MADDE 45. — Teklifin 39 ne maddesi 45 neü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklif

İçtüzük Ko.

şerse yahut on üye ayağa kalkarak veya yazıyla açık oy talebederlerse, açık oya başvurulur.

Açık oya başvurma, her üyenin üzerinde ismi yazılı beyaz, kırmızı, yeşil, renkli oy varakalarını kullanması suretiyle yapılabileceği gibi, adı okunan üyenin ayağa kalkarak (kabul), (ret), (Çekimser) kelimelerinden birini söylemesi suretiyle de yapılabilir.

Komisyonlar kurulması

MADDE 40. — Kurucu Meclis, gerektiğinde kurulacak Karma komisyonlar dışında, bir Dışişleri ve bir de Hesapları İnceleme Komisyonu seçer.

Kurucu Meclis, doğrudan doğruya birleşik toplantı halinde görüşeceği konular için, Geçici komisyonlar seçebilir.

Komisyonlar, toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile seçilir.

Bu maddeye göre seçilecek komisyonlarda en az iki Millî Birlik Komitesi üyesi bulunur.

Kurucu Meclis komisyonlarının dışarıdan bilgi ve mütalâa almaları

MADDE 41. — Kurucu Meclis komisyonları, lüzum görürlerse, ilgili bakanları, bakanlık temsilcilerini, Devlet memurlarını, ilim ve ihtisas sahiplerini çağırıp dinleyebilirler. Resmî dairelerden bilgi isteyebilecekleri gibi Danıştaydan mütalâa da alabilirler.

Hükümetin bir kanun tasarısını geri alması

MADDE 42. — Hükümet, teklif ettiği bir kanun tasarısını Temsilciler Meclisi gündemine alınmadan önce, geri alabilir. Bu husus, Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisi Genel kurullarına bildirilir. Tasarının Temsilciler Meclisi gündemine alınmasından sonra geri alma, ancak Temsilciler Meclisi Genel Kurulunun kararıyla mümkündür.

Bu husustaki karar, Temsilciler Meclisi Başkanlığına Millî Birlik Komitesine derhal bildirilir. Bir tasarı, Temsilciler Meclisi tarafından karara bağlandıktan sonra, Hükümetçe geri alınmaz.

Hükümetin bir kanun tasarısını geri alması

MADDE 46. — Teklifin 42 nci maddesi 46 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklif

Kurucu Meclis üyeleri tarafından yapılan kanun tekliflerinin geri alınması

MADDE 43. — Kurucu Meclis üyeleri tarafından teklif edilen kanun tasarılarının teklif sahipleri tarafından geri alınmak istenmesi halinde de yukarıdaki madde hükümleri uygulanır.

Teklif sahiplerinden bir kısmının tekliflerini geri almak istemeleri halinde, 157 sayılı Kanunun 19 ncu maddesi hükmü yerine getirilmek kaydıyla, tasarı başka üyeler veya ilgili komisyon tarafından benimsenebilir. Bu takdirde müzakereye devam olunur.

Devlet Başkanının bir kanunu geri göndermesi halinde Karma Komisyon

MADDE 44. — Bir kanunun, Devlet Başkanı tarafından Kurucu Meclise geri gönderilmesi halinde, bu kanun, 32 nci maddeye göre kurulacak bir Karma Komisyonunda incelenir. Kanunun kabulü sırasında esasen bir Karma Komisyon teşkil edilmişse, geri gönderilen kanun evvelce kurulmuş komisyonca incelenir.

Karma Komisyonca bu hususta hazırlanacak gerekçeli karar, üç gün içinde Kurucu Meclis Başkanlığına sunulur.

BÖLÜM : V

Çeşitli hükümler

Başkanın söz alması ve oy kullanması hali

MADDE 45. — Kurucu Meclis birleşik toplantı başkanı söz alamaz. Ancak oya sunulan teklifte oy eşitliği olursa oyunu kullanabilir.

Yazılı konuşmaların süresi

MADDE 46. — Kurucu Meclis birleşik toplantısında üyeler tarafından 10 dakikadan fazla yazılı metin okunamaz.

Meclis soruşturması

MADDE 47. — Meclis soruşturması açılması konusunda verilen kararı, Millî Birlik Komisi-

İçtüzük Ko.

Kurucu Meclis üyeleri tarafından yapılan kanun tekliflerinin geri alınması

MADDE 47. — Teklifin 43 ncu maddesi 47 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Devlet Başkanının bir kanunu geri göndermesi halinde Karma Komisyon

MADDE 48. — Bir kanunun, Devlet Başkanı tarafından Kurucu Meclise geri gönderilmesi halinde, bu kanun, 38 nci maddeye göre kurulacak bir Karma Komisyonunda incelenir. Kanunun kabulü sırasında esasen bir Karma Komisyon teşkil edilmişse, geri gönderilen kanun evvelce kurulmuş komisyonca incelenir.

Karma Komisyonca bu hususta hazırlanacak gerekçeli karar, üç gün içinde Kurucu Meclis Başkanlığına sunulur.

BÖLÜM : V

Çeşitli hükümler

Başkanın söz alması ve oy kullanması hali

MADDE 49. — Teklifin 45 nci maddesi 49 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yazılı konuşmaların süresi

MADDE 50. — Teklifin 46 nci maddesi 50 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Meclis soruşturması

MADDE 51. — Teklifin 47 nci maddesi 51 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklif

tesî veya Temsilciler Meclisi, kararın kendilerine bildirilmesinden itibaren bir hafta içinde neticeye bağlamaya mecburdur. Aksi halde, bu husustaki karar kesinleşmiş sayılır.

Kararların birbirine uygun olması halinde, 157 sayılı Kanunun 20 nci maddesine uygun olarak kurulacak karma komisyonun üç gün içinde hazırlıyacağı rapor birleşik toplantıda aynı maddeye göre karara bağlanır.

Kurucu Meclis İdare Kurulu

MADDE 48. — Kurucu Meclisin müşterek idari işleri, Millî Birlik Komitesi Sekreterliği ile, biri başkanvekili olmak üzere Temsilciler Meclisi Başkanlık Divanının iki üyesinden müteşekkîl «Kurucu Meclis İdare Kurulu» tarafından yürütülür.

Bu Kurul, Kurucu Meclis bütçesinin ita âmirliği ve Kurucu Meclis İdare âmirliği yetkilerine sahiptir; bu yetkilerin kurulun hangi üyeleri tarafından ne suretle kullanılacağını tayin eder.

Bu kurul, aynı zamanda T. B. M. M. İktüzüğünün 198 nci maddesinin 1, 2, 4 ve 5 nci bentleri ile 203 ncü maddesinin 5 nci ve 8 nci bentlerinde ve 206 ncü maddelerinde yazılı görevleri bizzat ifa eder veya ne suretle ifa edileceğine kair kararlar verir.

*Birleşik toplantılarda sükûn ve intizamın
alenilik ve serbestliğinin sağlanması*

MADDE 49. — Kurucu Meclis birleşik toplantılarında, sükûn ve intizamın, görüşmelerin alenilik ve serbestliğinin sağlanması ve lüzum görüldükte inzibat kuvveti ile askerî müfrezenin kullanılması hususunda birleşik toplantı başkanı yetkilidir. Bu yetkinin kullanılmasında Başkanın icra vasıtası Kurucu Meclis İdare Kuruludur.

Dinleyici davetiyeleri

MADDE 50. — Kurucu Meclis toplantıları için, özel dinleyici kartı bastırılıp üyelere dağıtılır.

İktüzük Ko.

Kurucu Meclis İdare Kurulu

MADDE 52. — Teklifin 48 nci maddesi 52 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Birleşik toplantılarda düzen

MADDE 53. — Birleşik toplantılarda, düzenin sağlanması ve lüzum görüldükte inzibat kuvveti ile askerî müfrezenin kullanılması hususlarında birleşik toplantı başkanı yetkilidir. Bu yetkinin kullanılmasında Başkanın icra vasıtası Kurucu Meclis İdare Kuruludur.

Dinleyici davetiyeleri

MADDE 54. — Teklifin 50 nci maddesi 54 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Teklif

MADDE 51. — Kurucu Meclis birleşik toplantılarında başkan ve kâtipler smokin, resmî veya siyah elbise giyebilirler.

*Kurucu Meclis İçtüzüğüne aykırı diğer
İçtüzük hükümleri*

MADDE 52. — Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisi İçtüzüklerindeki Kurucu Meclisin görevine, yetkilerine, çalışma usul ve sürelerine ilişkin ve bu İçtüzüğe aykırı hükümler uygulanmaz.

*T. B. M. M. İçtüzüğünün yürürlükte kalan
hükümleri*

MADDE 53. — T. B. M. M. nin 1957 yılından önce yürürlükte olan İçtüzüğünün bu İçtüzüğe aykırı olmıyan hükümleri, Kurucu Meclis Komisyon ve birleşik toplantılarında uygulanır. Adı geçen İçtüzükteki parti sözcülerine ve parti gruplarına ait maddeler hükümsüzdür.

Genel Kurulun oyuna bağlı hususlar, Kurucu Meclis birleşik toplantısında salt çoğunlukla kararlaştırılır.

Milletvekillerine ait haklar ve kayıtlar, Kurucu Meclis üyeleri hakkında uygulanır.

İçtüzükteki değişiklik

MADDE 54. — Bu İçtüzüğün değiştirilmesinde kanunların değiştirilmesindeki usule uyulur.

İçtüzük Ko.

Bu Tüzüğe aykırı diğer İçtüzük hükümleri

MADDE 55. — Teklifin 52 nci maddesi 55 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

*T. B. M. M. İçtüzüğünün yürürlükte kalan
hükümleri*

MADDE 56. — Teklifin 53 ncü maddesi 56 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

İçtüzükteki değişiklik

MADDE 57. — Teklifin 54 ncü maddesi 57 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 58. — Bu İçtüzük kabulü tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 59. — Bu İçtüzük hükümlerini Kurucu Meclis yürütür.